naš tednik

LETO XXVIII — Številka 42 14. oktobra 1976 Cena 4.— šil. P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt. — Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Župnik Mucher in celovški ordinariat

Popuščanje celovškega ordinariata gosposvetskemu župniku Mucherju je že javno pohujšanje. Zadnje poglavje izpadov proti Jezusovemu nauku ljubezni do bližnjega in s tem proti koroškim Slovencem je bil Mucherjev govor na proslavi koroških brambovcev zadnjo soboto v celovškem Glasbenem domu. Že dejstvo samo, da sme „služabnik božji" govoriti na taki skrajno politični proslavi, nasprotuje zahtevam in nauku Cerkve. Mucher, ki je s svojim nastopanjem že hudo škodoval Cerkvi, je javno sejal razdor in nemir. Njegova izjava namreč, da bo rešila Koroško samo izpoved za nemščino in nemštvo, kajti sicer bi utegnila postati Koroška nekoč del velike Jugoslavije (Großjugoslawien), more ustvarjati še večje sovraštvo do Slovencev na Koroškem.

In škofija doslej ni ukrenila še ničesar. Menda ne morejo. Marsikateremu pa se zdi, da le nočejo.

Jugoslovanski tisk o nas

„Medjunarodna politika"

Ugledni jugoslovanski časopis „Medjunarodna politika" piše v svoji izdaji od 6. oktobra, da napovedano štetje posebne vrste ne bo doprineslo ničesar k rešitvi vprašanja slovenske in hrvaške manjšine, ampak da bo povzročilo še hujše težave. Manjšinski problem je možno rešiti samo v duhu določil državne pogodbe in v pogovorih z zastopniki koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov. Cilj tega štetja posebne vrste je zožiti pravice obeh manjšin in ju asimilirati. Taka politika dunajske vlade škoduje seveda odnosom med Jugoslavijo in Avstrijo.

„Večernji list"

Zagrebški „Večernji list" od 8. oktobra pa ugotavlja, da nasprotuje avstrijska manjšinska politika skupnim interesom evropske celine, ki se trudi zdaj po helsinški konferenci, da bi postala celina sporazumevanja in miru. Kršitev in neizpolnjevanje avstrijske državne pogodbe utegne imeti širše posledice za Evropo, kajti kaka naj bo njena prihodnost, če bi se sprijaznili s precedenčnim primerom, da ni treba izpolniti mednarodnih obveznosti.

„Vjesnik u srijedu"

Rezultati napovedanega štetja koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov bodo služili po mnenju zagrebškega tednika „Vejnik u srijedu" (8. oktober) edinole krčenju pravic. Skušnje z rezultati prejšnjih štetij dajejo slutiti, da služi napovedano štetje le statističnemu etnocidu.

V zvezi z internacionalizacijo manjšinskega vprašanja opozarja VUS na brošuro „Sodobna vprašanja slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji", ki so jih izdali v Ljubljani na podlagi gradiva s posvetovanja o vprašanjih slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji (Ljubljana, maja 1976). Članki v tej brošuri obravnavajo mednarodno-pravni položaj in pravice Slovencev in Hrvatov. Namen te brošure je, opozoriti mednarodno javnost na položaj obeh jugoslovanskih manjšin v Avstriji in na neizpolnjevanje avstrijske državne pogodbe. Kot piše VUS, pa je izdaja te brošure tudi delni protiukrep proti avstrijski propagandi, ki zatrjuje in skuša dokazati, da je Avstrija rešila člen 7 v celoti in vzorno.

Strnjena gonja proti koroškim Slovencem

Z VSEH PROSLAV 10. OKTOBRA JE ODMEVALO HUJSKANJE PROTI KOROŠKIM SLOVENCEM

Zadnjo soboto in nedeljo je del Koroščev praznoval. Praznovali so 10. oktober. V spominu na tisti 10. oktober 1920, o katerem je napisal Hans Steinacher, da je bil „zmaga v nemški noči" (Sieg in deutscher Nacht). Čeprav smo v dobi nacizma vsi čutili, česa je zmožen podivjan nacionalistični fanatizem, kaže, da se nekateri niso naučili ničesar, ker se nočejo naučiti. Pošastno je — in pošastni so bili razni dogodki ob teh proslavah v soboto in nedeljo —, pošastno je torej, da so se priklonili oblastniki pred tistimi šovinističnimi hujskači in jim klonili. Kar je zahtevala drhal v jeseni 1972, to zdaj imamo. In proslave 10. oktobra so znova pokazale, kje vidi „Koroška" sovražnika: Ni to tisti sovražnik, ki je razgrnil nad našo domovino v letih 1938—1945 plašč najhujše sužnosti, sovražniki so zanje tisti, ki se borijo za dosego popolne enakopravnosti koroških Slovencev na podlagi ustavnih določil, zlasti Avstrijske državne pogodbe in njenega sedmega člena.

Pošastno je bilo čuti v petek in soboto besede govornikov na raznih proslavah. Z vseh proslav je vel enoten veter: Netilci nemirov so Slovenci in tisti, ki jim pomagajo v boju za dosego popolne enakopravnosti, v boju proti kršenju avstrijskih ustavnih določil, v boju za demokracijo, v boju proti pojavom neonacizma. Zadnji 10. oktober pa je bil hkrati tudi silni začetek gonje in propagande za 14. november 1976.

Deželna vlada na pokopališču v Trnji vasi

Ni ga bilo govornika, ki ne bi bil v kaki obliki opozoril na 14. november, ko bodo izvedli „štetje posebne vrste", ali po domače ugotavljanje manjšine, kot je nehote priznal sam deželni glavar Wagner v soboto, 2. oktobra, v Velikovcu (glej NT 41, 7. okt. 1976). Wagner je govoril na proslavi na celovškem pokopališču o „nevidni meji", ki jo hočejo potegniti nekateri skozi Koroško, o „nevidnem zidu", ki ga hočejo postaviti na podlagi „predsodkov in nezaupanja in morda napačno interpretiranih stališč." „Ne more in ne sme biti, da bi bil mir na Koroškem ogrožen, ker se poslužuje Avstrija neke demokratične pravice, ko pozove svoje državljane, naj izpovejo svojo materinščino. Potrebujemo pomoč za orientacijo, da dobimo potrebne in važne podlage za izpolnitev državne pogodbe. Dejstvo, da se govorita na Koroškem dva jezika, ustvarja že od nekdaj eno izmed posebnosti naše dežele in v tem nikdar nismo videli pomanjkljivosti, ampak vedno obogatitev," je dejal Wagner med drugim in proti koncu svojega govora očital Slovencem „fanatizem in preplašeno nezaupanje".

Kot bi ne bilo jasno, da so gonjo proti Slovencem v deželi stopnjevali do sedanje neznosnosti prav pod deželnim glavarjem Wagnerjem. Zaradi njegove politike „golega političnega oportunizma" in prilizovanja heimatdienstu. Wagner je bil tudi prvi koroški deželni glavar v drugi republiki, ki je Slovencem podtaknil kriminalno početje (Steinacherjev spomenik v Velikovcu). S tem je krepko pomagal zidati tisti „nevidni zid", ki ga zdaj skuša zvaliti Slovencem na rame. S takim početjem je samo krepil fanatizem nemškonacionalističnih šovinistov, ki se bo zaradi vladne politike še bolj razpasel. Za posledice bodo morali odgovarjati predstavniki oblasti, ker niso že pravočasno storili tega, kar bi bili morali, tudi po določilih državne pogodbe, ki prepoveduje sleherno neonacistično dejavnost v Avstriji.

Heimatdienst rohni proti Slovencem

Medtem ko se je na celovškem pokopališču spomnila 10. oktobra 1920 uradna koroška deželna vlada, ga je proslavljala na celovškem sejmišču „neuradna koroška deželna vlada". Heimatdienst je pozival Korošce, naj se udeležijo te proslave in izpričajo svojo „koroško zavest" ter „skupnost in stremljenje po miru v deželi". In kar se je dogajalo na celovškem sejmišču v znamenju „koroške zavesti" ter „skupnosti in stremljenja po miru v deželi", je bilo zares edinstveno. Govorniki na proslavi so še povišali in podaljšali „nevidni zid" s celovškega pokopališča.

Govor Feldnerja, voditelja koroškega heimatdiensta, je bil poln žolčnih napadov na koroške Slovence in njihove prijatelje. Zlasti se je razpustil na račun nekaterih dunajskih časnikarjev, ki jih je imenoval zaradi objektivnega poročanja o položaju na Koroškem „sovražnike Avstrije". Gonja proti časnikarjem, ki poročajo objektivno, resnično, se da primerjati z vzori, ki niso niti tako daleč odmaknjeni v zgodovino. „Nevidni zid" se je dvigal in popolnoma zaprl pogled v realnost. Udeleženci slavja so samo še poslušali Feldnerjeve besede in ploskali, če je bilo potrebno.

„Obtožujem javno tiste časnikarje, da s svojim neodgovornim ravnanjem hudo škodujejo ugledu Avstrije v tujini!" je med drugim zavpil Feldner. Temu očitnemu zavijanju resnice pa je sledila Feldnerjeva napoved: „Uporabljajmo končno v obrambi neupravičenih napadov svoje najmočnejše orožje, resnico! Vrzimo dejstva o položaju Slovencev na Koroškem Jugoslovanom in mednarodni javnosti v obraz." Naj le, svet se bo zgrozil, in ugotovil bo neresničnost naslednje Feldnerjeve trditve: „Če živijo v Avstriji privilegiranci, so to brezdvomno koroški Slovenci! Oni razpolagajo s pravicami in ustanovami, o katerih bi mogle druge manjšine v Evropi samo sanjati." Hude sanje bi to bile, a za koroške Slovence je vse to vsakdanje življenje.

Zid skozi Koroško

„Slovensko vprašanje na Koroškem dejansko ni vprašanje manjšinske zaščite, slovensko vprašanje kot podlaga za izvedbo ukrepov, predvidenih v členu 7 državne pogodbe."

(Dalje na 8. strani)

Vsiljuje se vprašanje, čemu potrebuješ „pomoč za orientacijo", ko pa ti itak ni potrebna. Ob tej zmedi v pojmih in besedah se kaže žalostna slika avstrijske manjšinske politike.

Ta zmeda pa tudi potrjuje pravilnost obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev, NSKS in ZSO, da bojkotiramo to štetje, s katerim država sama ne ve početi nič pametnega.

Skupen poziv SPÖ, ÖVP, FPÖ

V skupni izjavi o štetju 14. novembra 1976 pozivajo koroške deželnozborske in vladne stranke SPÖ, ÖVP, FPÖ Avstrijce, naj se udeležijo tega ugotavljanja.

Ta skupna izjava zlorablja pojem „demokracije" že v prvih vrstah za upravičevanje tega skrajno nedemokratičnega in diskriminatoričnega postopanja z manjšinami, najsi so narodne, verske, rasne ali kakršne koli že. Po dolgoveznem kvasanju in zagotavljanju, da nihče ne bo imel zaradi svoje materinščine ne prednosti niti ne bo utrpel kake škode, izjavljajo šefi vseh treh strank nekaj, kar lahko samo imenujemo nesmisel. Dobesedno pišejo namreč v izjavi:

„Izidi tajnega ugotavljaja jezika ne bodo nikakršna podlaga za dodelitev manjšinskih pravic raznim narodnim skupnostim, pač pa naj služijo kot podlaga za izvedbo ukrepov, predvidenih v členu 7 državne pogodbe."

14. NOV. ▶ BOJKOT!

▶NE DAMO SE PREŠTEVATI◀

Slovenska skupnost o aktualnih problemih

V sredo, 30. septembra, se je po poletnem premoru sestal svet Slovenske skupnosti v Trstu. Na dnevnem redu zasedanja, ki se bo nadaljevalo v oktobru, je več problemov notranjega organizacijskega značaja, aktualni pereči politični in šolski problemi ter širša problematika slovenske manjšine v luči napovedane ratifikacije osimskega sporazuma.

Po uvodnih poročilih predsednika Hareja in tajnika Dolharja je sledila razprava o krajevnem političnem položaju s posebnim ozirom na tržaški pokrajini in občini, v Devinu-Nabrežini ter v kraški gorski skupnosti. Kar kritičnega stanja na pokrajini in tržaški občini tiče, je svet ugotovil, da ni nikakih novih momentov, zaradi katerih bi Slovenska skupnost morala spremeniti svoje kritično stališče do omenjenih uprav.

V zvezi z razpravo o kraški gorski skupnosti, svet Slovenske skupnosti ugotavlja, da je njena uprava zašla v popolno mrtvilo in to, potem ko so se politične sile, ki imajo v njej večino — socialisti in komunisti — toliko prizadevale pred upravnimi volitvami junija 1975 za njeno umestitev, sedaj pa ni o njenem poslovanju in delovanju ne duha ne sluha. Tako ležijo neizkoriščeni finančni skladi, ki so bili dodeljeni, medtem ko ustanovljena kraška mlekarna, zadružni hlev in druge podobne pobude čakajo na njeno pomoč. To vsekakor ni v korist kraškega prebivalstva, ki od gorske skupnosti tudi nekaj konkretnega pričakuje, predvsem pa, da se vključi v prizadevanja slovenskega življa na svoj narodni in gospodarski razvoj in obstoj.

V nadaljevanju seje so prišli na dan tudi razni pereči šolski problemi kot potek vpisovanja, problemi zadostnih prostorov ter negotova usoda šolskih oddaj po radiu Trst A. O vseh teh in podobnih problemih bo podrobno razpravljala šolska komisija. Čeprav še niso znani dokončni podatki o številu vpisanih v slovenske osnovne šole, obstajajo dokumentirani primeri, ko so slovenski starši vpisali svoje otroke v italijanski vrtec oz. v osnovno šolo. Do najbolj očitnih takih primerov, ki so že prerasli v javen problem, je prišlo na žalost v Sv. Križu, ki velja za slovensko vas. Vsa prizadevanja krajevnih političnih in prosvetnih krogov, da bi omenjeni starši spremenili svoje ravnanje, so na žalost propadla. Zaradi tega svet Slovenske skupnosti opozarja širšo javnost na simptomatične primere oziroma pojave izneverjanja svoji narodnostni skupnosti, ki jih prizadeti starši opravičujejo s svojo internacionalno ideologijo. Zato poziva vse pristojne dejavnike od tiska do političnih sil, da storijo vse, kar je v njihovi moči, da se prepreči tako zavestna asimilacija naših vasi. Obenem naj vse politične sile podprejo prizadevanja svetokriških staršev, da slovenski otroški vrtec in šola dobita lastne primerne prostore.

Končno je svet Slovenske skupnosti osvojil predlog izvršnega odbora, da se napovedani občni zbor stranke skliče za 23. in 24. oktober. Na njem bodo dana v obravnavo tako organizacijska vprašanja kot izoblikovanje splošne politične linije za prihodnje obdobje, ki utegne biti ključnega pomena za razreševanje problemov slovenske narodne manjšine v Furlaniji-Julijski krajini. (Novi list)

Turistični problemi našega časa

Te dni so se na Dunaju zbrali predstavniki turističnega gospodarstva iz dežel, ki so članice Svetovne turistične zveze (WTC). Zbrali so se, da nadaljujejo z delom, ki so ga začeli lani na prvem kongresu omenjene zveze. Ustanovitev te zveze, njen prvi kongres in sedanja konferenca na Dunaju kažejo, da je naraščajoči obseg mednarodnega turizma sprožil v zadnjih letih probleme, ki jih je treba obravnavati na mednarodni ravni.

V zadnjih 20 letih se je turizem razvil v pomemben faktor mednarodnega gospodarskega sodelovanja. Čedalje več ljudi potuje po širnem svetu. Za vrsto dežel je postal turizem vir pritoka deviz, vrsti drugih držav pa povzroča devizne dolgove v inozemstvu.

Po zadevni analizi je devet držav leta 1974 po poti turizma doseglo pritok deviz v vrednosti 8380 milijonov dolarjev. Njim nasproti pa je osem držav v svoji mednarodni turistični bilanci zabeležilo deficit v vrednosti 9580 milijonov dolarjev. V tej primerjavi vendar dežele evropskega vzhoda ter azijske in afriške dežele niso bile upoštevane.

V Evropi zasluži od mednarodnega turizma in s tem povezanega deviznega prometa devet držav. Njihovi devizni viški so po tej poti leta 1974 dosegli vrednost 8380 milijonov dolarjev. 60 odstotkov tega zneska je odpadlo na južnoevropske dežele Italijo, Portugalsko in Španijo, 25 odstotkov je odpadlo na Avstrijo in Švico in 11,5 odstotkov na Jugoslavijo in Grčijo. Na Francijo in Veliko Britanijo je odpadlo le 3,5 odstotkov omenjenega zneska.

Konkretnejše: aktivni saldo v turističnem deviznem gospodarstvu je v Španiji dosegel vrednost 2800 milijonov dolarjev, v Italiji 1780 milijonov, v Avstriji 1190 milijonov, v Švici 890 milijonov, v Jugoslaviji pa 650 milijonov dolarjev. Preostalih 1070 milijonov dolarjev so si delile Grčija, Velika Britanija, Francija in Portugalska.

Dosežene devizne viške, ki so jih ravnokar omenjene dežele leta 1974 dosegle v turističnem gospodarstvu je moralo v bistvu plačati osem drugih držav. Njihov devizni deficit v turističnem gospodarstvu je v istem letu dosegel vrednost 9580 milijonov dolarjev. Polovico tega zneska je odpadlo na Zvezno republiko Nemčijo, ki je v tem letu dosegla deficit 4780 milijonov dolarjev. Preostala polovica omejenega deficita je odpadla v glavnem na Združene države Amerike, na Japonsko, Švedsko in Belgijo. Njihov zadevni deficit je dosegel vrednost blizu 4000 milijonov dolarjev.

Pod črto tega pregleda: Okroglo dve tretjini omenjenega deficita ali 6 milijard dolarjev je odpadlo na dežele, katerih turisti so najpomembnejši gostje avstrijskih in jugoslovanskih turističnih podjetij. To so turistični gostje iz Zvezne republike Nemčije, Švedske, Belgije in Nizozemske. Pri tem je treba posebej zabeležiti, da so tudi za Avstrijo in Jugoslavijo — podobno kot v mednarodnem merilu — zahodnonemški državljani gostje številka ena. Okroglo dve tretjini deviz, ki jih Avstrija in Jugoslavija koristita iz mednarodnega turizma, prihaja iz Zvezne republike Nemčije.

Baš v tem pa korenini dobršen del problematike mednarodnega turizma, podobno v Jugoslaviji kot v Avstriji. Jugoslavija ima koristi od turistov, ki prihajajo v Avstrijo, Avstrija pa od turistov, ki so na poti v Jugoslavijo ali pa iz nje domov. Ker gre pri tem v bistvu za isti krog ljudi, so njihove zahteve do podjetij, katerih gostje so, v Avstriji in Jugoslaviji iste, tako v pogledu na komfort kot pa v pogledu na cene za nujene usluge. Baš zato pa je ustrezna kooperacija med avstrijskimi in jugoslovanskimi turističnimi agencijami in hotelerijo dandanašnji potrebnejša kot kdaj koli prej. Obe državi ležita na evropski turistični osi med severozahodom in jugovzhodom. Obe sosedi pa sta podobno odvisni od turističnih deviz. Le te pa so gostje iz evropskega severozahoda pripravljeni plačati le za ustrezen komfort in za zvrhano mero osebne note pri nujenih uslugah. Še bolj kot lani je to v Avstriji pokazala letošnja poletna turistična sezona. (bl)

„Demokracija poslušnih"

Zadnje čase se pojavljajo v avstrijski notranji politiki zaskrbljujoča znamenja. Kancler Kreisky, ki mu je na voljo absolutna večina v državnem zboru, podaja včasih izjave, ki ne le ustrezajo resnici, ampak v svoji sibilinski temačnosti tudi dajejo slutiti, da temu možu opozicija nikakor ni po godu. Nam Koroškim Slovencem je kancler Kreisky namenil nekaj jasnih svaril, češ lahko počnemo kar hočemo, močnejši je navsezadnje le on. V tem pač on vidi demokratično igro. Morda je stari mož na dunajskem kanclerskem prestolu le že preveč obrnil (pervertiral) pravila demokracije. Če mož vidi v demokraciji nasilno in brezobzirno izrabljanje moči in možnosti večine, potem je slab demokrat. A to so mu pogostokrat že očitali drugi.

Neverjetno se je mož razburil ob poročilih, ki so preplašila avstrijsko prebivalstvo prav zaradi potrate javnega denarja. Torte za približno trinajst tisoč šilingov nikakor ni možno opravičevati, tudi ne tistega šopka (?) za tri tisoč šilingov, ki ga je dobil dirigent Karajan. A to sta le majhni ribici v širnem morju razsipalne politike naše vlade, ki neprenehno opozarja ljudstvo („male" ljudi), naj varčujejo itd. Če pa si kdo upa opozoriti oblastnike na protislovnost njihovega početja, zaženejo vik in krik, dolžijo „predrzneža", ki si upa kaj takega obelodaniti, škodljivega početja in manipulacije, pač stvari, s katerimi ukrepajo ljudje, ki sicer zahtevajo vse demokratične pravice zase, dokler niso sami na oblasti. Vzemimo samo primer, kaj vse bi hrumelo iz časopisja sedanje vladne stranke, če bi bila mogla kot opozicija zagrabiti za takšen plen. Gotovo bi se vest o razsipnosti naše vlade ne bila raznesla tako močno ali pa sploh ne, če bi imela vlada opravka s poslušnimi časnikarji, ki bi pisali in objavljali le to, kar bi že vnaprej odobrila oblast. Zaradi tega tudi izjava z najvišjega vrha, da bi utegnili za prihodnost odmerjati podporo časopisju po tem, kaj in kako piše. To je milo rečeno prikrita grožnja, ki nikakor ni v skladu s pravili demokratične družbe.

Tajska - nova Kambodža?

Prejšnji teden so po študentovskih nemirih prevzeli oblast v Bangkoku vojaki. Strmoglavili so civilno vlado Senana Pramodža, ki je skušal izvesti nekaj reform v prid demokratizacije. Toda, ko se je vrnil bivši diktator Kitikačorn — kot budistični menih sicer, so se temu uprli zlasti študentje. Policija je streljala, bilo je precej mrtvih in ranjenih, vojaki pa so to priložnost izrabili za prevzem oblasti. Pravijo, da se bodo bojevali za kralja proti komunizmu. Vsiljuje pa se paralela s Kambodžo, kjer so leta 1970 pognali s pomočjo ameriške CIA kralja Sihanuka in postavili za predsednika generala Lon Nola. Posledica je bila, da se je Kambodža zapletla v vietnamsko vojsko in da vlada danes v Pnom Penhu režim, ravno nasproten temu, kot so ga hoteli imeti Američani.

Zadnji dogodki na Tajskem pa so nevarni tudi zaradi vietnamske narodne manjšine, ki živi tam. Združeni Vietnam, najmočnejša vojaška sila v tem koncu sveta, ki tudi podpira upornike na Tajskem, je že zagrozil Tajcem z vojaškim posegom za primer, da bi novi gospodarji začeli pritiskati na vietnamsko manjšino.

Katalonci zahtevajo avtonomijo

Zadnji dogodki v Španiji — politični umori v deželi Baskov — so morda potisnili v ozadje pozornost za neki drugi nemirni predel Iberskega polotoka. Politične avtonomije namreč ne zahtevajo samo Baski (minimalna zahteva), ampak tudi Katalonci. Katalonijo (središče Barcelona) spada enako kot dežela Baskov med gospodarsko najbolj razvite predele Španije. Francov fašistični režim sploh ni priznaval katalonskega naroda in je tudi prepovedal rabo katalonščine (isto je veljalo za baskovski jezik). V dobi, ko je bila katalonščina prepovedana, ko se je pokorila madridski oblasti tudi visoka cerkvena hierarhija (nadškof v Barceloni ni smel biti Katalonec), je bil edino zatočišče katalonščine staroslavni samostan Montserrat. Katalonci živijo razkropljeni na štiri države. Največ jih je v Španiji (Katalonija in okoliške province), Baleari, živijo pa tudi v Južni Franciji (Perpiyá), in na otoku Sardiniji (mesto Alghero). V pirenejski državici Andori pa je katalonščina celo uradni jezik.

Koroška stvarnost — v NAŠEM TEDNIKU

Sovjetsko-angolsko prijateljstvo

Prejšnji teden sta podpisala medsebojno prijateljsko pogodbo sovjetski predsednik Podgorni in angolski predsednik Neto. Ob tej priložnosti se je zahvalil Neto Sovjetom za podporo v boju proti osvobodilnima gibanjema FLNA in UNITA, sovjetska stran pa je znova zatrjevala, da nima v Afriki nikakršnih oblastnih namenov, kot to trdijo „imperialisti", ampak da bo še naprej podpirala „nesebično" osvobodilni boj afriških narodov proti rasističnim režimom v Južni Rodeziji (Zimbabve), Namibiji in Južni Afriki (Azanija).

Medtem pa se je zvedelo, da se oboroženi boji v Angoli nadaljujejo in da so čete MPLA ob podpori Kubancev in gibanja za osvoboditev Nambije zagrešile več krvavih pokolov med nasprotniki.

Kratke vesti

HUD SPODRSLJAJ FORDA

● Ameriški volivci, ki so poslušali zadnji televizijski dvoboj Ford-Carter, so morali ugotoviti, da njihov predsednik Ford najbrž ne ve za politične razmere v nekaterih delih Evrope. Ford je namreč trdil, da v vzhodni Evropi ni nobene sovjetske nadvlade. Najbrž je to šele spoznal, ko mu je demokrat Carter naštel nekaj dejstev, ki izpričujejo to sovjetsko nadvlado v „vzhodnem bloku". S tem pa je Ford izgubil po vsej verjetnosti tudi zaupanje številnih Američanov vzhodnoevropskega porekla, kar utegne biti usodno za njega pri letošnjih predsedniških volitvah.

ZAHODNA NEMČIJA — STARA KOALICIJA

● Socialno-liberalna koalicija, ki je utrpela pri zadnjih parlamentarnih volitvah hud poraz in ki je obdržala le večino osmih poslancev (prej 46), se bo nadaljevala. Če bo vzdržala vsa naslednja štiri leta, je seveda vprašanje, saj so v krogih liberalne FDP močne silnice, ki bi raje imele koalicijo s CDU/CSU.

ITALIJA — OBČUTNE PODRAŽITVE

● Italijanski ministrski predsednik Andreotti je obljubil Italijanom politiko zategovanja pasu. Da bi mogli vsaj nekoliko uravnovesiti gospodarstvo in utrditi položaj lire, so — s privoljenjem komunistov — občutno podražili razne stvari: tako bencin, pošto, železnico, hranila; odpravili pa so tudi številne praznike — s privoljenjem Vatikana —, ki so bili tudi huda cokla pri gospodarskem razvoju.

KITAJSKA — MAOV NASLEDNIK

● Novi predsednik kitajske komunistične partije je postal Hua Kuo-feng. Hua, ki je že izrinil v boju za nasledstvo Ču En-laja, Teng Hsiao-pinga, s tem združuje v svojih rokah najvišjo oblast na Kitajskem, saj je tudi vrhovni poveljnik oboroženih sil. Hua, po vsej verjetnosti kompromisni kandidat raznih struj v kitajski KP, je star približno 56 let, da bo nadaljeval politiko Mao Ce-tunga, ki mu bodo postavili zdaj veličasten mavzolej.

TOŽBA PROTI PROFILU

● Kancler Kreisky in predsednik FPÖ Friedrich Peter sta napovedala, da bosta tožila dunajski tedenski magazin profil. Profil je namreč objavil zadnji teden karikaturo (glej tudi „nt" 41, 7. oktober 1976), ki kaže izid boksarskega boja koroških Slovencev — Kreisky, Taus, Peter. Vsi trije so skupno zbili koroškega Slovenca k. o., sodnik pa je bil sam Adolf Hitler. Kreisky in Peter sta se tako razhudila, da sta napovedala tožbo, Taus pa se še ni izjasnil.

LETALSKA POT ČEZ KANALSKO DOLINO

● Na zadnji regionalni letalski konferenci v Celovcu (prejšnji teden) so se pogovarjali tudi o morebitni neposredni letalski zvezi Trst/Ronke—Celovec. Ta možnost se je odprla, ker so italijanske vojaške oblasti odprle prostor nad Kanalsko dolino civilnemu letalskemu prometu. Na tej konferenci so se pogovarjali tudi o morebitni avtomobilski cesti skozi Kanalsko dolino. Konference so se udeležili zastopniki iz Koroške, Štajerske, SR Slovenije in Furlanije-Julijske krajine.

ITALIJANSKA MANJŠINA NA SLOVENSKIH TLEH:

Most prijateljstva med sosedoma

„Pravice in dolžnosti pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti v treh obalnih občinah so zapisane v občinskih statutih, ki izhajajo iz ustave Socialistične republike Slovenije in seveda ustave SFRJ," mi je dejal Apollinio Abram, človek, za katerega so mi povedali, da bo znal iz rokava stresti največ podatkov o italijanski manjšini na Slovenskem.

„Narodnostna skupnost je subjekt, ki se ne sme spremeniti v folklorno skupino. Obstoj neke narodnosti, če je kot proporc manjšina, je v največji meri odvisen od sodelovanja z večinskim narodom. Če je sodelovanje takšno, kot mora biti, potem lahko mirno trdim, da je manjšina obogatitev neke družbe. Seveda šele takrat, ko se zakonski akti resnično spoštujejo, in ko je prisotna pripravljenost večinskega naroda, da poda roko sodelovanja manjšini. Nam je bila roka ponujena — in krepko smo jo stisnili."

„Ne čutim razlik"

„Kakšno je sožitje z Italijani? Ne vem. Ne čutim nikakršnih razlik. Skoraj vsi govorimo slovensko in italijansko, tako da je včasih prav težko reči, s kom imaš opraviti.

In to mi je zatrdilo še več desetin drugih Slovencev, s katerimi sem se pogovarjal o tem „problemu". Večina je menila, da se na obali skorajda ne „izplača" govoriti o manjšini, ker je postala del nas vseh, ima iste pravice in dolžnosti. Ima zagotovljeno šolanje v materinem jeziku, družba ji daje dovolj možnosti za lasten kulturni razvoj, tako da ne moremo govoriti o asimilaciji. Vse misli, izrečene v teh pogovorih, so izoblikovale mnenje, da italijanska manjšina obstaja — toda precej neopazno, ker je del nas, naše celotne družbe.

Pravice

„Oglejte si pravice in dolžnosti pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti v treh obalnih občinah, ki so zapisane v občinskih statutih, pa boste videli, da ne obstajamo kot folklorna grupa, temveč kot samoupravno organizirana skupnost," mi je svetoval **Elio Musizza**, predsednik SIS za prosveto in kulturo pripadnikov italijanske narodnosti v Piranu.

Ogledal sem si statut občine Koper, in zato citiram njegov 6. člen: „V občini Koper živijo poleg pripadnikov slovenskega naroda pripadniki italijanske narodnosti.

Delovni ljudje in občani italijanske narodnosti se povsod enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi in občani v občini vključujejo v samoupravne socialistične družbene odnose in samoupravno odločanje.

Občanom italijanske narodnosti je zagotovljena enakopravnost pri dobivanju in izvrševanju samoupravnih, javnih in drugih družbenih funkcij v občini.

V skladu z ustavo SR Slovenije določa ta statut način uresničevanja suverenih pravic občanov italijanske narodnosti v občini."

Edinstven primer

Z ustanovitvijo samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo italijanske narodnosti so se italijanski prebivalci obalnih občin polnopravno vključili v družbenopolitično življenje obale. „Skupščina kot najvišji organ samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov italijanske narodnosti enakopravno s pristojnimi zbori občinske skupščine obravnava in sprejema odloke in druge predpise, ki se nanašajo na že navedene smotre in cilje samoupravne interesne skupnosti, poleg tega pa še na poimenovanje naselij, ulic, trgov ter na uporabo krajevnih imen na narodnostno mešanem področju. Skupščina samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov italijanske narodnosti torej lahko nastopa kot četrti zbor v občinski družbenopolitični skupnosti. To je edinstven primer na svetu," je dejal **Ennio Opassi**, novinar koprskega radia in strokovnjak za vprašanja italijanske manjšine.

Ker daje samoupravna interesna skupnost za prosveto in kulturo italijanske narodnosti tudi pobude za področje vzgoje, otroškega varstva in izobraževanja v svojem jeziku, sem zaprosil za informacijo o tem **Lea Fusillio**, ravnatelja koperske italijanske gimnazije. „V treh obalnih občinah je stanje šol z italijanskim jezikom naslednje: Imamo štiri popolne osemletke in pet podružničnih šol. Vseh učencev v teh šolah je letos 280. Obstajajo tudi štiri srednje šole: dve gimnaziji, v Kopru in Piranu, srednja ekonomska šola v Izoli in poklicna šola kovinarske stroke in šiviljstva, prav tako v Izoli."

Leo Fusillia nama je fotoreporterjem pokazal otroški vrtec, ki je v zgradbi koprske gimnazije.

Slovenščina — italijanščina

Seveda je z ravnateljem šole stekel tudi pogovor o financiranju učiteljskih in vzgojiteljskih kadrov.

„Finansiranje naših učiteljev je enako splošnim slovenskim standardom, le s to izjemo, da so učitelji plačani bolje kot na običajnih slovenskih šolah. Zanje se upošteva kriterij tako imenovanih posebnih šol," je razložil priznani šolski ravnatelj.

V šolah z italijanskim jezikom so na teden obvezne tri oziroma štiri ure slovenščine, v slovenskih šolah pa dve uri italijanščine. Namen tega je, da se slovenski otroci vsaj toliko naučijo italijanščine, da se lahko sporazumevajo s pripadniki italijanske narodnostne skupnosti. Znanje slovenščine pa je pomembno še posebej za tiste italijanske dijake, ki žele študij nadaljevati v Ljubljani.

Na vprašanje, kakšni so dosežki razmeroma mlade samoupravne interesne skupnosti za kulturo in prosveto italijanske narodnosti, mi je namesto predsednice le-te, Lucie Scher, ki mi je — žal — ni uspelo „ujeti", odgovoril Manlio Vidovich, urednik radia Koper: „Naša samoupravna interesna skupnost deluje v skladu z družbenim sporazumom. Dosegli smo velik polet in zamah na vseh področjih. Povečalo se je število folklornih skupin, pevskih zborov in glasbenih ansamblov. Nastopali

(Dalje na 8. strani)

Odprto pismo sobratom na avstrijskem Koroškem

Dragi slovenski sobratje na Koroškem in hrvaški na Gradiščanskem v republiki Avstriji!

Sprejmite tople prijateljske pozdrave od vaših stanovskih tovarišev, ki so včlanjeni v Slovenskem duhovniškem društvu v SR Sloveniji.

S tem pismom vam želimo izraziti svoje globoko priznanje in občudovanje ob vaši neomajni zvestobi do Cerkve in do naših slovenskih rojakov na Koroškem ter do hrvatskih bratov na Gradiščanskem. Slovenski duhovniki so bili v vsej zgodovini Koroške steber verske in narodne zavesti. Tako tudi vi danes kljub hudemu nasprotovanju šovinističnih skrajnežev, ki pa je žal postalo tudi uradna politika republike Avstrije, vztrajate in delujete na svojih mestih. Oznanjate evangelij ljubezni in resnice, delite zakramente in opravljate daritev svojim rojakom po krvi v domačem jeziku, rojakom nemškega rodu pa v njihovem jeziku.

To je vaše duhovniško poslanstvo, ki ste ga prejeli od Očeta vseh narodov, ki bi se morali med seboj bratovsko ljubiti. To naj bi bilo danes kulturnemu človeku samo po sebi razumljivo. Toda zaradi raznih pritiskov svoje poslanstvo zelo težko opravljate, čeprav pri tem ravnate v duhu II. vatikanskega koncila in vaše sinode, ki sta uzakonila mirno sožitje vseh narodov, pa naj so v večini ali v manjšini. To je tudi v skladu z vašo vestjo in narodno zavestjo. Poslušati svojo vest in izpovedati narodno zavest v razmerah, v katerih živite in delate, pa je pravo junaštvo, ki zahteva od vas izrednega poguma in skrajne požrtvovalnosti. Kaj bi koristila še tako lepa načela, če ne bi bila izvedena v vsakdanjem življenju?

Če bi vi živeli in opravljali dušno pastirstvo med enako štetimi narodoma, bi bila enakopravnost med njima laže izvedljiva. Na žalost pa je po večstoletnem razvoju in asimilaciji pri vas prišlo do tega, da lahko ohranjate le svoje manjšinske pravice med številnejšim tujim narodom. Ker pa je narodnost dragocena človečanska vrednota, naj vam ne bo žal nobenih naporov in žrtev, da se slovenstvo še naprej ohrani med našimi rojaki na Koroškem. Pri tem prav gotovo niso na mestu samo nekakšna splošna gesla o strpnosti in pomiritvi, saj ima tisti, ki je bil že do sedaj hudo prizadet in se mu hočejo storiti še nove krivice, vso pravico, da se temu glasno postavi po robu. Zato pogumno zastavite vse svoje moči, da vas in vaših slovenskih oziroma hrvaških vernikov nasilni nasprotniki ne oropajo pravic do uporabe narodnega jezika doma, v cerkvi, v šoli in v uradih, prav tako pa pravice do kulturnega dela in gospodarskega razvoja.

Ob tem si tudi vztrajno prizadevajte, da boste vrnili zaupanje v lastno bitnost in ponos na narodnostno poreklo tudi tistim rojakom, ki so še klonili ali omahujejo pod raznarodovalnimi pritiski vseh vrst.

Mi smo v mislih, v srcu in v molitvi vedno z vami in z vašimi verniki, da v tem odločilnem zgodovinskem trenutku ne omagate. Naj vas krepi zavest, da opravljate poslanstvo, ki vam ga je namenila božja previdnost v teh časih in razmerah, v katerih živite in delate. Zato vztrajajte, zakaj pravica je na vaši strani in pravica je vselej prej ali slej zmagala.

Pri vsem vašem delu vam želimo obilo modrosti, poguma in uspeha ter vas in vaše rojake prijateljsko pozdravljamo,

vaši sobratje in prijatelji, člani Slovenskega duhovniškega društva.

Slovo od moža korenjaka

8. oktobra 1976 smo v Ločah pokopali moža, ki je bil skozi 90 let živa priča trnjeve poti slovenskega izobraženca na Koroškem. Njegova življenjska pot je bila premočrtna, saj je od rojstva do smrti izpričeval pripadnost slovenski narodni skupnosti. Že na celovškem učiteljišču je bil nezaželen, ker je ta zavod imel posebno nalogo vzgajati nemško nacionalne učitelje. Po maturi je nastopil učiteljsko mesto v Kotljah, bil je učitelj v Libeličah, Maloščah in drugod.

Po razpadu avstro-ogrske monarhije je prišel južni del Koroške pod jugoslovansko upravo in g. Aichholzerju je bilo poverjeno mesto okrajnega šolskega nadzornika za okraj Borovlje. Vzorno je to delo vršil in tudi po 10. oktobru ostal v deželi, ker se je zavedal, da je bilo glasovanje 10. oktobra odločitev za Avstrijo ali za Jugoslavijo in je koroška vlada 28. septembra svečano izjavila, da bodo v slučaju avstrijske zmage Slovencem zagotavljene v kulturnem, jezikovnem in političnem življenju za vse čase iste pravice kot nemškim sodeželanom. Aichholzer je verjel tem obljubam in je med prvimi po 10. 10. 1920 zgubil službo kot vrsta rojakov pri železnici in žandarmeriji. Bil je plebiscit, ki je imel za Slovence v deželi usodne posledice, katere je nosil g. Aichholzer in na njem se je izpričala neresnica danih obljub. Postal je tujec v deželi. Značaja pa g. Aichholzerju tudi ta krivica ni mogla zlomiti in cela štiri leta je trajal boj z deželnim šolskim svetom. Brez službe je pomenilo tudi brez plače. Razen Aichholzerja so v deželi ostali le še učitelj Viternik v Globasnici in učitelj Herzele v Glinjah, Tomaž Kuper in Rado Wutej sta v tistem času študij končala in ostala tudi brez službe.

Ko po 4 letih vlada le ni mogla g. Aichholzerja dalj pustiti na cesti, mu je dodelila učiteljsko mesto v nemškem Eisentratten, kjer so otroci in tudi ljudje novega učitelja vzljubili in cenili, posebno protestantski pastor je postal prijatelj novemu učitelju.

Po nekaj letih je bil premeščen na nemško šolo na Beli pri Beljaku. Rad je g. Aichholzer zahajal v družbo zobozdravnika Kreinerja v Beljaku, ki je imel za Slovence veliko razumevanja in k dr. Tischlerju.

Ko so nacisti marca 1938 Avstrijo posilili, je g. Aichholzer zopet zgubil službo in 1. septembra 1939 bil skupno z Šimom Martinjakom in Radom Wutejem odpeljan v koncentracijsko taborišče. Čez leto se je vrnil v Dobje in tam doživel konec druge svetovne vojne. Po vojni je prevzel vodstvo obvezne dvojezične šole v Ločah in po nekaj mesecih bil ponovno odpuščen iz službe, ker so ga ovadili, da se v njegovem domu zbirajo partizani. V resnici pa je prihajal k njemu na obisk njegov birmanec Marko Primožič. Tedanji deželni glavar Piesch je vodil preiskavo in ga končno zopet nastavil. G. Aichholzer je bil vse življenje živa priča diskriminacij, katerim so izpostavljeni koroški Slovenci. Sedaj se pripravlja novo glasovanje 14. novembra. Zopet čujemo polno lepih besed in čudovitih obljub. Vse življenje pokojnega direktorja Aichholzerja pa je opozorilo nam vsem, da takim obljubam ne verjamemo in se ne damo prešteti. Nam vsem pa ostane pokojni kot vzor poštenjaka in neomajnega narodnjaka.

Mi

Protestna izjava

Klub slovenskih študentov v Salzburgu nam je poslal tole protestno izjavo, ki je bila naslovljena tudi na krškega škofa dr. Jožefa Köstnerja in na nemško-slovenski koordinacijski odbor. (Op. ured.).

„9. 10. 1976 prireja v Domu glasbe v Celovcu Kärntner Abwehrkämpferbung (KAB) slavnostno spominsko prireditev v spomin na 10. oktober 1920. Tako prireditev bo organiziral tudi Kärntner Heimatdienst (KHD) 10. 10. 1976 na celovškem sejmišču.

Šovinistični in hujskaški značaj teh „domovinskih" proslav smo najpozneje spoznali na praznovanjih 10. oktobra leta 1970.

Prirejanje takih praznovanj sedaj in sploh, smatramo za provokacijo. Na prireditvi KAB-a bo nastopil znani nemškonacionalec in župnik v Gospe Sveti, Wilhelm Mucher kot slavnostni govornik.

Tembolj nam je nerazumljivo, da Cerkev na Koroškem proti temu nič ne ukrene.

S tem da koroška Cerkev trpi takšne izpade enega svojih duhovnikov, zgubljajo njeni sinodalni sklepi popolnoma svojo verodostojnost.

Prepričani smo, da mora Cerkev sedaj in tudi v prihodnje ostro nastopati proti tistim svojim duhovnikom, ki s skrajnim nemškonacionalizmom zastrupljajo ozračje na Koroškem.

Če že država trpi in podpira izgrede, ki bi jih po zakonu morala prepovedati, bi bila vsaj naloga Cerkve, da se zavzema za mir v deželi."

Za klub slovenskih študentov v Salzburgu:

Wakounig Franc, predsednik — Olip Stanislav, tajnik — Merkač Franc, časnikarski referent

Bojkotirali bomo štetje!

Pisma bralcev:

KLADIVARJI IN „ANTIKOMUNIZEM“

V svoji malomeščansko-reakcionarni samopašnosti in v prepričanju svoje vesoljne nezmotljivosti skušajo soliti tako imenovani kladivarji pamet zdaj temu, zdaj drugemu. Če pa se kdo drzne kaj pokritizirati pri njihovem početju — sicer trdijo o sebi, da so demokrati in do kraja nesebični idealisti, vemo pa, da beseda ni konj —, zlijejo nad tistega človeka takoj ves svoj žolčni gnev proti vsemu, kar ne trobi v njihov kozji rog. Kdor torej najde kak las v juhi, ki nam jo ponujajo kladivarji, ta je poln vseh najslabših lastnosti, predvsem pa je „antikomunist“; za boj proti takemu človeku so dovoljena vsa sredstva, tudi širjenje polresnic, zavijanje in zagrinjanje dejstev. Pač vse, kar „tovariši“ (vsaj sami se imenujejo tako) kladivarji očitavajo drugim. S tem da „tovariši“ kladivarji pobijajo vsako še tako upravičeno kritiko, s tem da pustijo veljavo samo svojemu mnenju in da imajo svoje početje za edino pravilno, se seveda oddaljujejo čedalje bolj od demokratičnosti in se bližajo fašistoidejnosti, v kolikor se nekateri morda že ne kopljejo v tisti ostudni brozgi.

Kdor nasprotuje njihovemu mnenju in si upa kaj takega celo izjaviti javno, kdor jih pokritizira, ta je seveda „antikomunist“, kot trdijo „tovariši“ kladivarji. Po njihovem mnenju je najbrž „komunist“ samo tisti, ki priznava en sam center in popolno nadvlada tega edinega centra v komunističnem gibanju. Da je to vsaj „konservativno“ če ne reakcionarno, mora biti jasno vsakemu, ki je vsaj nekoliko opazoval razvoj na letošnji berlinski konferenci komunističnih partij.

Kladivarji imenujejo svoj izdelek Kladivo „list napredne slovenske mladine“. V čem in kako napredne? Kako si lahko lastijo „naprednost„? Zlasti, ko je iz njihovega pisanja razvidno povsem jasno, da so privesek kominformovske KPÖ (Kommunistische Partei Österreichs), ki priznava v polni meri vodilno vlogo izredno konservativne sovjetske partije, ki se je, kot lahko vidi vsak, ki ima le malce odprte svoje oči resnici, močno oddaljila od idealov socializma.

Morda bi „tovariši“ od Kladiva kdaj prebrali kako delo Iringa Fetscherja, ki je trenutno eden najboljših poznavalcev Marxa in njegovih del. Pred kratkim je na televiziji tudi diskutiral z Güntherjem Nenningom.

Sicer pa je treba reči, da so bili tudi časi, ko ni bilo treba prebirati v Kladivu tiste partijske latovščine kot zdaj. Zelo posrečena npr. je bila oktobrska številka 1970 (Volksabstimmung in Eentenhausen). Seveda tedanja kladivarska skupina ni bila tako togo kominformovsko-partijsko vezana kot sedanja.

P. S: Z začudenjem ugotavljam, da je „Slovenski vestnik“ objavil v zadnji številki pismo kladivarjev, ki so dokazali s svojimi izpadi proti NT in NSKS svojo „neserioznost“.

Naslov v uredništvu

„DANICA“ V ŠT. VIDU V PODJUNI

vabi na izlet na

BLEŠČEČO PLANINO NAD BAŠKIM JEZEROM

ki bo v nedeljo, 17. 10. 1976. Vabljeni so pevci, igralci, prijatelji in člani SPD „Danica“.

Odbor

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

3. TOVARIŠKO SREČANJE

v nedeljo, 24. oktobra 1976, ob 13. uri na Robežah pri Apačah.

DOBJE — LOČE:

Veličasten pogreb F. Aichholzerja

Številni znanci in sorodniki so se v petek, 8. oktobra, zbrali okoli krste, v kateri je počival pokojni Franc Aichholzer. Pogrebne obrede je vodil domači župnik g. Škofič ob asistenci številnih slovenskih duhovnikov. Pri cerkvenem obredu in ob odprtem grobu je pel domači zbor. Župnik Škofič je v svojem nagovoru nakazal lik pokojnega direktorja kot farana, ob odprtem grobu pa se je poslovil od sotrpina v koncentracijskem taborišču g. Šimej Martinjak, za loško šolo je govoril direktor Wiegele, za deželni šolski svet je zasluge pokojnega direktorja nakazal vodja manjšinskega šolskega oddelka g. okrajni nadzornik Rudi Vovk, za ZSO je govoril predsednik dr. Franci Zwitter, za Zvezo slovenskih zadrug dr. Mirt Zwitter, za Narodni svet koroških Slovencev se je predsednik dr. Grilc od rajnega poslovil s temi besedami:

„Pred dvema mesecema smo se v Selah poslovili od slovenskega šolnika Hermana Velika, ki je stal v sredi poklicnega življenja in bil steber narodno obrambnega dela.

Danes pa smo tukaj v Ločah ob odprtem grobu zaslužnega slovenskega šolnika, ki je s svojim dolgim življenjem bil priča usode naše narodne skupnosti. Kot šolnik je poznal dejanske prilike v deželi tako v nemškem kakor tudi v slovenskem delu. Kot kulturnik je zastavil svoje moči na kulturnem področju, saj je spadal med ustanovitelje prosvetnega društva Jepa in na politični liniji je stal v prvi fronti.

Mi mladi smo gledali v g. direktorju Aichholzerju častitljivega moža, ki je ob svoji delavnosti osivel in tudi v svojem poklicu stal mladim učiteljem s svojim nasvetom ob strani in veliko skrb polagal mladinskemu listu „Mladi rod“, katerega je pred 25 leti ustanovil in za katerega je mnogo pisal.

Za nas mlade je bil in ostane direktor Aichholzer vzor delavnosti, vzor zvestobe in ob njegovem grobu obljubljamo, da bomo sledili tem vzoru, njem pa izrekam v imenu Narodnega sveta koroških Slovencev zahvalo za vse njegovo delo. Naj v miru počiva v domači zemlji. V Ločah se je pred več kot 92 leti rodil, v Ločah počiva blizu svojega življenjskega prijatelja župnika dr. Ogrisa. Naj mu bo domača zemlja lahka!“

SELE:

Ženimo se in pojemo

Naša najstarejša Selanka, pd. Jezernica je vsako leto nabirala zdravilna zelišča in si je morda ravno s takimi čaji ohranila zdravje in dosegla visoko starost 95 let. Seveda pa pri teh letih le potrebuje postrežbe. Zato je njen vnuk Albert Piskernik prav storil, ko se je oženil in v hišo pripeljal mlado ženo Ljudmilo Lubas. Poročila sta se na Brezjah. Naj si mlada žena staro vzame za zgled, in ji nudi potrebno pomoč, možu pa naj kot ljubeča življenjska družica sladi življenjsko pot!

Peter Olinovec, pd. Toman, je tudi želel svoji materi-vdovi z ženitvijo oskrbeti pomočnico. A čas je mineval, še vedno sta sama gospodarila. Pred dvema letoma pa je mati umrla. Ostal je sam in bridko čutil, kako resničen je rek: Človeku ni dobro samemu biti. Sedaj je njegovemu samevanju vendarle konec. V njegovi rodni fari, v Šmarjeti, je 30-letna Marijana Dovjak, pd. Rupova za vrhom, začutila v sebi poklic za zakon in mu je v soboto, 25. septembra, pri poroki v Glinjah postala življenjska družica. Več let je v sezoni na Tirolskem službovala kot kuharica in ljudje vedo povedati, da je izvrstna kuharica. Zato se bo verjetno možu ob njej dobro godilo, saj pravi pregovor, da prihaja ljubezen iz srca, pa skozi želodec. Novemu zakonskemu paru čestitamo in mu želimo obilo sreče na skupni življenjski poti!

Že dva tedna so na Koroškem na delu uslužbenci ljubljanske televizije. Tudi v Selah so bili v sredo, 22., soboto, 25. in v nedeljo 26. septembra, na delu. Snemali so petje pevcev mešanega in moškega zbora in otroke; in ples folklorne skupine; prideta pa na vrsto še fantovski kvintet in dekliški sekstet. Tako bo naša domača pesem zadonela širom po svetu in mnogi bodo občudovali lepoto našega planinskega sveta.

VELIKOVEC

2. oktobra se je peljal z mopedom, po občinski cesti v Št. Juriju v velikovški občini, 33-letni delavec kemije Reinhold Kassl iz Gosinj. Kassl je nenadoma padel in se hudo ranil. Zdravi se v celovški deželni bolnišnici.

PODKLOŠTER

V bližini Podkloštra je 2. oktobra, 18-letni Walter Hohenberger iz Beljaka, zavozil s svojim avtomobilom iz doslej neznanega vzroka s koroške zvezne ceste in se prevrnil v jarek. Njegova 19-letna sopotnica Ingeborg Hubmann, strežnica v Beljaku, je pri tem zadobila hud pretres možganov in so jo morali prepeljati z rešilnim avtom v beljaško bolnišnico. Šofer Hohenberger je ostal nepoškodovan.

Berite in širite „nt“!

NA POVABILO KRŠČANSKE KULTURNE ZVEZE IN KLUBA MLADJE V CELOVCU BO GOSTOVAL PISATELJ IN ČASNIKAR HARALD IRNBERGER (DUNAJ—WOLFSBERG) S KOROŠKIM MONOLOGOM

„MIT ANA BRAUNAN TINTN“ Z RJAVO TINTO

in bo s tem dal svoj prispevek h koroški problematiki. Potek samogovora („A kennan Sie Kantn, ha?“) razkriva lik domovini zvestega ob spominskih komentarjih k doživeti polpreteklosti in sedanjosti, od führerjevega sprejema v Celovcu 1938 pa tja do ortstafelsturma 1972 in priprava za štetje manjšine.

Petek, 15. 10. 1976, ob 19.30 v Kolpingovi dvorani v Celovcu.
Prireditelj: Slovensko kulturno društvo v Celovcu.

Sobota, 16. 10. 1976, ob 20.00 uri v Farni dvorani v Šmihelu pri Pliberku.
Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu pri Pliberku.

Nedelja, 17. 10. 1976, ob 10.00 uri pri Kovaču na Obirskem.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Obir“ na Obirskem;

ob 14. uri v gospodinjski šoli v Št. Rupertu pri Velikovcu.
Prireditelj: Prosvetno društvo v Velikovcu;

ob 19.30 pri Pušniku v Ločah.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Jepa Baško jezero“ v Ločah.

Vabljeni!

PRIREDITVE

RADIJSKI PRENOS SV. MAŠE V SLOVENSKEM JEZIKU IZ CELOVCA

V nedeljo, 17. oktobra 1976, bo ob 10. uri avstrijski radio prenašal na 1. programu Ö 1 sv. mašo, ki bo v cerkvi Sv. Duha v Celovcu (Heiligengeistkirche).

Mašuje:
prof. dr. Stanko Čegovnik

Sodelujejo:
cerkveni pevci iz Djekš, Kotmare vasi, Št. Petra na Vašinjah in Sveč pod vodstvom
prof. Jožeta Ropitza
kantor: dr. Anton Feinig
orgle: Anton Muhar

1. radijski program lahko poslušate na srednjih valovih 584 khz in na kratkih valovih 92,8 khz.

Verniki, predvsem iz Celovca, so k bogoslužju prisrčno vabljeni! Ob 9.30 bo vaja za ljudsko petje.

SLOVENSKA ŠOLA ZA OTROKE,

ki se želijo učiti slovenskega jezika, pa v šoli nimajo te možnosti.

Pouk se prične v petek, 15. oktobra, ob 15. uri v hiši Mohorjeve družbe (drugo nadstropje). Pouk bo vsak teden ob istem času. Poučeval bo učitelj J. Urank. K prvi uri naj prinesejo učenci s sabo liniran zvezek, svinčnik in barvice.

KMEČKA VESELICA

Prireditelj: SKD v Globasnici
Kraj: Globasnica, pri Šoštarju
Čas: sobota, 16. X. 1976, ob 20. uri
Spored: Koncert „DELAVSKEGA PIHALNEGA ORKESTRA ZAGORJE“ pri Bledu.
Plesna zabava z narodno zabavnim ansamblom „REVIRČANI“.

IZLET PO SLOVENIJI

Prireditelj: SPD „Jepa“ — Loče ob Baškem jezeru
Čas: nedelja, 14. novembra 1976
Odhod: ob 6. uri zjutraj iz Loč
Prijave: Jožko Wrolich, 9582 Loče, tel. 0 42 54 - 21 42

Skupinski sestanki k učnemu tečaju „Igra — temeljni kamen življenja“

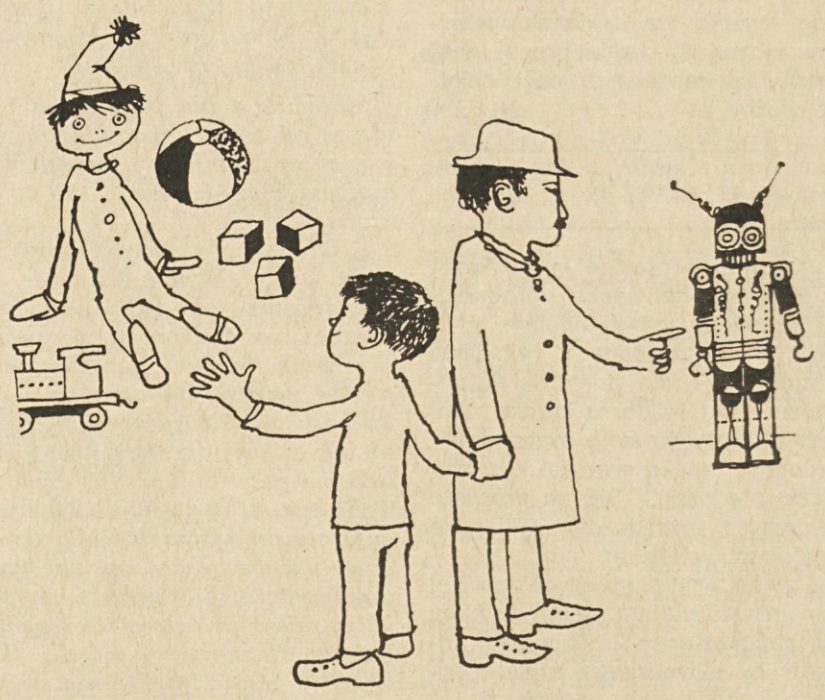

Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo „Planina“ v Selah
Čas: četrtek, 14. X. 1976, ob 17.30
Voditeljica: Malka Feinig

Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo „Drava“ v Žvabeku
Kraj: farna dvorana v Žvabeku
Čas: četrtek, 14. X. 1976, ob 19.30
Voditelj: učitelj Leonhard Katz

Prireditelj: Slovensko kulturno društvo v Celovcu
Kraj: Mohorjeva, Viktringer Ring 26, 2. nadstropje
Čas: četrtek, 14. X. 1976, ob 20. uri
Voditelj: učitelj Janko Urank

Prireditelj: Katoliška prosveta v Kazazah
Kraj: farna dvorana v Kazazah
Čas: petek, 15. X. 1976, ob 19.30
Voditelj: ravnatelj Mirko Srienc

Prireditelj: Katoliško prosvetno društvo (Otroški vrtec v Šmihelu)
Kraj: farna dvorana v Šmihelu
Čas: torek, 19. X. 1976, ob 19. uri
Voditeljica: vzgojiteljica Milka Merkač

Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Pliberku
Kraj: šola v Božjem grobu
Čas: sreda 20. X. 1976, ob 20. uri
Voditelj: učitelj Jožko Hudl

Prireditelj: Slovensko kulturno društvo v Globasnici
Kraj: Šoštar v Globasnici
Čas: četrtek, 21. X. 1976, ob 20. uri
Voditelj: učitelj Joško Hudl

Prireditelj: Dom v Tinjah
Čas: nedelja, 24. X. 1976, ob 15. uri
Voditelj: učitelj Tone Sticker

Izšla so Cankarjeva Zbrana dela

Nedavno je izšel pri Državni založbi v Ljubljani predzadnji zvezek, to je 29. zvezek Cankarjevega zbranega dela. Trideseta knjiga, ki vsebuje v bistvu kazalo in register vseh 29 knjig, pa je v tisku.

Ko je pred devetimi leti, ali natančneje, leta 1967 izšel prvi zvezek Cankarjevega zbranega dela, ki zajema Erotiko v prvobitni sežgani izdaji, dalje objavljene nezbrane pesmi in kot dodatek še pesmi iz leta 1891 do 1893 v uredništvu Franceta Bernika, je glavni urednik dr. Anton Ocvirk v tej knjigi na čelu opomb objavil tudi malo študijo pod skromnim naslovom O zbranem delu Ivana Cankarja. V tem programskem pisanju je glavni urednik te izdaje, ko je zapisal: „Naša izdaja se razlikuje od obeh dosedanjih, (mišljeni sta izdaji Izidorja Cankarja in Borisa Merharja), po zasnovi, ureditvi in obsegu in je notranja plat oprta na estetske vidike, čeprav ne pozna omejitev. Zajeti hoče vse, kar je Cankar napisal v prozi in verzu, drami in eseju, polemiki in članku. Celotno gradivo, kolikor ga je, je razporejeno po temeljnih literarnih zvrsteh, . . . vendar, tako da je v skladu s pesnikovim razvojem in z značilnostmi njegove umetnosti.“

Torej moderna, pregledna in komentirana ureditev, ki je zdaj, po komaj devetih letih, kronana z uspehom, ki ga lahko mirno imenujemo enega največjih podvigov v našem založništvu sploh, hkrati pa morda najlepšo počastitev stoletnice Cankarjevega rojstva.

In kako se je posrečilo izdati trideset knjig v devetih letih, torej povprečno po tri knjige na leto? Tudi na to nam najlepše odgovarja glavni urednik Ocvirk: „Pri sestavi načrta, kako naj bi se uredilo Cankarjevo zbrano delo, sta se tu ves čas med seboj bili in si nasprotovali dve osnovni pojmovanji: togo kronološki vidik — po njem se je ravnal Izidor Cankar pri pripravi pisateljevih Zbranih spisov — z ureditvijo po zvrsteh, ki se mi je zdela neprimerno modernejša od prve, da ne rečem nič o njeni notranji gibkosti — dokler ni zmagala zadnja. Trd oreh, ki se ga ni dalo čez noč zdrobiti, kjer je imel vsak vidik svoje zagovornike, kakršen je pač bil domnevni urednik, dokler se ni ponudila odrešilna ideja in nato pometla z vsemi postranskimi mnenji in predsodki. Ta se je opirala na misel, naj bi Cankarja izdali po zvrsteh z več sodelavci hkrati, najraje seveda mlajšimi, takšnimi, ki so že izpričali svojo znanstveno veljavo in so pripravljeni prevzeti v delu posamezno področje. Vsi bi se morali vestno ravnati po načrtu, ki ga je sestavil glavni urednik, tako da bi knjige lahko izhajale na zunaj v pisanem zaporedju in se na koncu, ko bi bile vse zvrsti obdelane, strnile v ubrano celoto.“

Te besede glavnega urednika so se zdaj uresničile in krog tridesetih knjig je sklenjen. In kdo so bili ti marljivi uredniki, ki so teamsko prispevali k temu, da je podvig uspel v desetih letih?

Franc Bernik je uredil sedem knjig zbranega dela in svoje raziskave in dognanja v glavnem posvetil Cankarjevi poeziji (I, II zvezek) ter delu Cankarjeve proze (XII, XIII, XVII, XX in XXIII zvezek). Dušan Moravec je prav tako pripravil sedem knjig in se je poglobil v Cankarjevo dramsko ustvarjalnost (III, IV in V zvezek) in Cankarjevo prozo (XIV, XV, XVI in XIX zvezek), Janko Kos, ki je prav tako uredil in pripravil sedem knjig zbranega dela, je posvetil svojo pozornost prav tako Cankarjevi prozi (VI, VII, X, XVIII, XXI in XXII zvezek), medtem ko je Dušan Voglar uredil štiri knjige, in sicer nekaj Cankerjeve proze (VIII in IX zvezek) ter dve knjigi Cankarjeve publicistike, polemike in kritike (XXIV in XXV zvezek). In končno je tu še urednik Jože Munda, ki je oskrbel pet knjig zbranega dela, med njimi štiri knjige Cankarjeve korespondence (XXVI, XXVII, XXVIII in XXIX zvezek), medtem ko je njegova zadnja, trideseta knjiga, kot smo še omenili, v tisku in prinaša kazalo in registre za celotno zbrano delo.

ŽELEZNA KAPLA:

Zares „prisrčna uprizoritev“

Kot je znano, je zapustilo gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice v vseh krajih, kjer so uprizarjali Košutovo otroško igrico „Štirje fantje muzikantje“, pri otrocih nedeljeno odobravanje in zadovoljstvo. To naj potrdi tudi glas otrok iz Železne Kaple. (Op. ured.)

Štirje potepuhi se odpravijo v širni svet: iaa, hovhov, brnjav in kikiriki. Pod domačim ognjiščem jim ni več živeti. Njih gospodarji so jih zavrgli, ker jim je starost zarisala svoje sledove. Lačni se pritepajo v mesto. Glad opogumi štiri fante muzikante. Preženejo strašne razbojnike iz njih brloga in se spravijo na zapeljive dobrote. Nato zaplešejo, da se iskre krešejo.

Pravljica za majhne in velike otroke. V njej je dosti prostora za fantazijo. Scena skromna: miza služi kot vodnjak, streha še kot kaj drugega. Duhovite maske, tipični kostumi dajejo dogajanju sočno barvitost. Kot se v otrokovi domišljiji spajata resničnost in fantastičnost, tako se na odru gibljeta istočasno oba nasprotnika: muzikantje in razbojniki.

Vsa pisana raznolikost in dinamičnost pa se zrcali tudi na obrazih gledalcev, otrok, ki se kaj kmalu uživijo v ta pravljični svet. Da pa niso le sprejemniki, skrbi vezalec: s ploskanjem takta in petjem postanejo važni soakterji (soigralci).

Našega navdušenja ne moremo ubesediti. Dragi Novigoričani, prisrčna vam zahvala. Pa še pridite!

Naše odgovorne kulturnike pa prosimo, da nam mesečno postrežejo s takimi prireditvami.

PS: Tistim, katerim se je zdela predstava prekratka, naj povemo, da raje tričetrt ure uživamo, kot da bi se dve uri dolgočasili!

Otroci iz Železne Kaple

MLINČE

Včeraj, v sredo, je obhajal čil in zdrav svojo osedmesetletnico Gašpar Smolnik, pd. Urapnikov Gašpar. Skoraj vse življenje je služil pri Urapniku in skrbel za hišo, polja in živino.

Sosedje mu želimo še mnogo zdravih let!

CELOVEC:

Koroška v besedi

Pretekli četrtek so v knjigarni Naša knjiga predstavili knjižico „Ta hiša je moja, pa vendar moja ni“. Njen sestavljalec je dr. Matjaž Kmecl, profesor za literaturo na ljubljanski univerzi. Knjižica, o kateri smo že zadnjič podrobno poročali, je posvečena sodobni slovenski koroški literaturi.

Bil je to lep praznik za vse koroške Slovence, pa tudi za Slovence onkraj Karavank. Ob tej priložnosti je predstavnik Mladinske knjige sporočil, da bo le-ta podadarila klubu Mladje in slovenskim koroškim kulturno-prosvetnim društvom 1000 izvodov knjižice „Ta hiša je moja, pa vendar moja ni“.

BLED:

„Koliko stane narodna zavest?“

25 članov Koroške dijaške zveze je bilo na seminarju, ki ga je priredila mladinska organizacija na Bledu od 8. do 10. oktobra t. l. pod temo „Koliko stane narodna zavest“. Člani obeh mladinskih organizacij so se tri dni bavili s problemom majšin v Avstriji in v SR republiki Sloveniji.

Olga Vovk in Miha Zablatnik sta informirala v soboto, ki je bil glavi delovni dan, rojake iz matične dežele o zgodovinskem razvoju koroških Slovencev od plebiscita dalje, podrobneje o nacističnem nasilju, ter o sedanjem položaju ter o manjšinskih zakonih avstrijske vlade.

Dr. France Hočevar je v obširnem referatu obširno seznanil mlade Korošce o ustavnem in konkretnem položaju manjšin v Jugoslaviji, podrobneje v Sloveniji. Dejal je, **da pravice narodnosti (zavestno so ta pojm zamenjali za pojm manjšine) niso odvisne od števila.** Tako imajo Italijani v Sloveniji dvojezične napise, uradni jezik, svoje italijanske šole ne glede na to, koliko jih je (glej članek na 3. strani!). Posebna tridelna komisija, v kateri sedi enako število Madžarov, Italijanov in Slovencev, skupno z občinskimi organi skrbi za dosledno izvajanje ustavno zajamčenih oziroma narodnostnih pravic. V Sloveniji je narodnostim ustavno zasigurana gojitev jezika in kulture, imajo pravico, da uporabljajo narodnostne simbole. Njih jezik v uradih ni pomožen, temveč enakopraven. Za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje kadrov narodnosti je zadolžena republika. Zasigurani so stiki z matičnim narodom. Zajamčeno je soodločanje.

Predsednik ZSM v ZP Iskra Miloš Pavlica pa je prikazal način gospodarjenja v podjetjih, ki so v družbeni lasti.

Zahvala

Globoko ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja ob smrti najinega nepozabnega očeta in tasta Franca Aichholzerja, šolskega ravnatelja v pokoju, se iz srca zahvaljujeva vsem, ki so nama v teh težkih dneh pomagali in stali ob strani.

Prisrčna hvala številnim čč. gg. duhovnikom za somaševano sv. daritev, zlasti domačemu župniku Jakobu Škofiču za ganljivi poslovni govor, ter prof. Petru Stickerju za maševanje, moškemu zboru SPD Jepa-Baško jezero, pod vodstvom Šimeja Triesniga, za lepo sodelovanje pri sv. maši in obredih. Hvala tudi zdravstvenemu svétniku dr. Maxu Staudacherju in dr. Erhardu Staudacherju za zelo požrtvovalno zdravniško oskrbo ter obema medicinskima sestrama.

Iskrena hvala tudi vsem govornikom:

Gg. dr. Franciju Zwittru, dr. Mirtu Zwittru, dr. Matevžu Grilcu, šolskemu nadzorniku prof. Rudiju Vouku, šolskemu ravnatelju Rajku Wiegeletu, Šimeju Martinjaku ter zastopniku iz Kotelj.

Darovalcem vencev in cvetja in za denarno podporo Združenju staršev na Slovenski gimnaziji.

Spodnje Dobje, dne 11. oktobra 1976.

Žalujoča hčerka Vida z možem Karlijem

125-letnica rojstva Simona Rutarja

Goriški muzej iz Nove Gorice in Kulturna skupnost Tolmin sta priredila v sodelovanju z društvi slovenskih arheologov, etnologov, geografov in zgodovinarjev proslavo 125-letnice rojstva Simona Rutarja (1851—1903), pomembnega slovenskega zgodovinarja, ki je v posebnih knjigah obdelal zgodovino nekdanje Goriško-Gradiščanske, Trsta in Istre. Beneške Slovenije in rodne Tolminske. Rutar se je namreč rodil 12. oktobra 1851 v vasi Krn pod goro z istim imenom, umrl pa je v Ljubljani 3. maja 1903.

Proslava 125-letice rojstva Simona Rutarja bo trajala dva dni. V soboto, 9. t. m., je bilo v domu Jugoslovanske ljudske armije (JLA) v Tolminu znanstveno zborovanje, na katerem so z referati sodelovali prof. dr. Bogo Grafenauer, dr. Valter Bohinec dr. Jaroslav Sašelj, prof. Željko Rapanič, dr. Milko Matičetov in Branko Marušič. Istega dne so odprli tudi razstavo del Simona Rutarja. V nedeljo, 10. t. m., so v parku pred knjižnico v Tolminu dopoldne odkrili spomenik Simonu Rutarju, delo mladega kiparja Negovana Nemca iz Bilj. Po odkritju spomenika so se udeleženci znanstvenega zborovanja udeležili izleta po Baški grapi do vasi Rut.

Jože Boštjančič - zlatomašnik

Dušni pastir Jože Boštjančič je julija t. l. v domači fari Št. Vid v Podjuni obhajal svoj petdeseti zlatomašniški jubilej.

Po končanem študiju na bogoslovni fakulteti v Celovcu, je bil posvečen za dušnega pastirja. Kot kaplan je služboval v Škocijanu, Tinjah, Šmihelu, Pliberku, Železni Kapli, Šmarjeti v Rožu, Šmohorju in Pečnici. Kot župnik pa v Šmihelu pri Grabštanju in v Apačah. Tu je tudi ostal do leta 1966, kjer je stopil v pokoj.

In sedaj je v isti vasi, kot je pred petdesetimi leti prvič bral pri istem oltarju sv. daritev, praznoval svojo zlato mašo prav tam.

Dobra volja in veselje do petja sta ga spremljali skozi življenje in mu še sedaj lajšata bolehno življenje.

TEČAJI SLOVENŠČINE, SRBOHRVAŠČINE IN ITALIJANŠČINE ZA MLADINO

Deželno mladinsko tajništvo pri koroški deželni vladi, ki se zavzema za dobre stike s Koroško, Furlanijo-Julijsko krajino in Slovenijo in s podporo ljudskih univerz Koroške, Inštituta za pospeševanje poklicev Avstrijske sindikalne zveze, Inštituta za pospeševanje gospodarstva v Celovcu in Beljaku ter Društva Dante-Alighieri, bo priredilo jezikovne tečaje za slovenščino, srbohrvaščino in italijanščino.

Mladi udeleženci (stari manj kot 25 let) teh tečajev prejmejo na koncu le-teh, na podlagi potrdila, da so obiskovali celoten tečaj, 50 odstotkov povrnjenih stroškov; denar jim bo izplačalo deželno mladinsko tajništvo.

Tečaji za slovenščino in srbohrvaščino bodo na Ljudski univerzi v Celovcu (Volkshochschule) in na Središču za izobrazbo odraslih (Erwachsenenbildungszentrum) Koroške v Volksheimu — Waidmannsdorf v Celovcu, Ginskygasse 2. (Pojasnila, prijave daje VHS Klagenfurt, Bahnhofstraße 44, tel.: 84 9 41).

Stilna sobna oprema

z dragocenim velurjem (spalna klop).

Popolna postrežba — cena S 8.790.—

RUTAR-CENTER

Eberndorf/Dobrla vas

SPOMINI IZ SOVJETSKE ZVEZE: (4. nadaljevanje)

Živa vera ruskih romarjev

(M Kumer-Črčej)

Turizem prinaša državi denar za vzdrževanje kulturnih spomenikov. V notranje zadeve Cerkve se ne meša, kakor se tudi Cerkev ne vtika v politične zadeve komunizma in državne uprave. Hodita vsak svojo pot, vštric, ne da bi se dotikala. Oba imata svoje privržence, le da je državi lažje, vsaj ima vsa sredstva za življenje v rokah, medtem ko Cerkev deli le upanje na „žizen" (življenje) na onem svetu.

Bili smo ganjeni nad silno vero pobožnih ruskih romarjev. S kako resnostjo so sodelovali pri službi božji, križali se in peli svoj „Gospode pomiluj". Še nas turiste so učili, kako se je treba križati: Ne z odprto dlanjo, ampak s strnjenimi tremi prsti „tak".

Posnemali smo jih, se križali in priklanjali pred ikonami kot oni. Kupili smo tudi tankih zaobljubnih svečk in jih prižgali pred ikonostasom, s prošnjo, da bi Gospodin ohranil naš rod na Koroškem in naše družine, da bi ostale verne in zdrave. Kupili smo tudi opresnih kruhkov in jih vzeli kot spominek s seboj.

Še bolj prisrčno je bilo v spodnji, najstarejši cerkvi, kjer je grob svetega Sergeja. Prav tako kot v Moskvi, ob Leninovem mavzoleju, gre tudi tod mimo množica, ves dan poje in poljublja krsto svetnika, ki je razstavljena v stekleni skrinji. Mi poljubljanja nismo navajeni, dotaknili pa smo se spoštljivo steklene omare.

V samostanu imajo prekvaseno obzidan vodnjak s sveto vodo. Vsak romar se je napije, mnogi pa si je natočijo in nesejo s seboj. Natakanje je modernizirano. Voda teče v curkih iz nevidnih pip v križu iz črnega marmorja. Ne več iz vodnjaka kot nekoč, ampak z vodovodom.

V samostanu imajo velik muzej, kjer kažejo narodnopisno blago: orodje in obleke iz davnine do sedanjosti. Posebno lepo so oblikovane lesene reči, saj so Rusi znani rezbarji. V Zagorsku izdelujejo svetovnoznano „matroško", ki ponazoruje nekdanjo rodovitnost slovenske matere. Iz ene matroške jemlješ vedno manjše, do 10 po številu. Žal, mnogi niso mogli kupiti za rublje take matroške za spomin, ker so bile vse razprodane.

Obedovali smo tokrat v Zagorsku, v moderni restavraciji, z umetniško opremljeno jedilnico. Jed je bila zelo okusna in obilna. Zalili smo jo z dobrim vinom.

Pot v Zagorsk vodi skozi poljedelske pokrajine. Opazovali smo posevke, ki pa letos zaradi obilne moče niso bili povprečni. Pri nas bo suša vzela štukelj kruha, v Rusiji pa moča dva.

Iz avtobusa smo opazovali tudi ruske vasi — derevnje. Hišice so male, hlevčki (za eno kravico) še manjši. V ohišnicah raste zlasti krompir in povrtnina. Povedali so nam, da imajo vaščani v mestih svoje prodajalnice, kjer prodajajo svoje blago. Dodatni izkupiček jim zboljšuje pičle dohodke kolhoznega dela. Imajo danes kolhoze milijonarje, pa tudi take, ki jih morajo podpirati iz sredstev za uboge. Dve panogi gospodarstva delata danes v Rusiji še s primanjkljajem: kolhozništvo, lahka industrija in obrt. V prihodnje jim bo družba dala več sredstev in jim pomagala z moderno tehniko, ki si je sami ne morejo nabaviti. „Potem se bo beg z dežele v mesto zmanjšal," je dejala vodnica.

Prosili smo jo, da bi naš avtobus zapeljal v kako vas, da bi prišli v stik z vaščani-kolhozniki. Ni si upala ugoditi: „To ni v programu. Nenapovedani gostje so hujši kot tatovi. Vi ste tu na ogledu kulturnih spomenikov in ne kmetijstva. Če bi si hoteli ogledati kolhoze, bi morali navesti to že v Avstriji, da bi mi to planirali. Drugič pa je okolica Moskve zaporno ozemlje in če bi nas zalotili brez dovoljenja v vaseh, bi imeli sitnosti s policijo," je povedala vodnica. Tako ni bilo mogoče, na kraju samem videti, kako živi nekdanji steber ruskega naroda, mužik-kolhoznik. Le iz avtobusa smo videli, da njegova hišica (izbuska) nima raztrgane strehe. Pokrita je danes z valovitim eternitom ali pa s črno lepenko. Slamnatnih streh je tudi na Ruskem zmanjkalo.

Ustvaili pa smo se v predmestju Moskve, kjer so iz soda na prikolici prodajali rusko narodno pijačo, kvas, narejeno iz črnega kruha in vode. Za nekaj kopejk se je lahko vsak odžejal.

Zvečer so nas prepeljali s prtljago vred na Leningrajski kolodvor in se s Krasnajo strelo — vlakom spalnikom, napotili proti drugemu največjemu mestu Sovjetske zveze. Zagrnila nas je temna noč in zaspali smo v belo postlanih posteljah. Ni nas več skrbelo, kje spi 76-letna Katarina Cirgoj iz Globasnice, ki smo jo predvčerajšnjim v Kremlju v veliki gneči zgubili in šele sinoči, tik pred odhodom na policiji spet našli. Nocoj je spala v vagonu poleg našega vodiča Merkača, ki je ne bo izpustil več izpred oči. Prej je eno noč prespala na prostem in jo je v dežju zeblo. Spoznala je nekaj dobrih duš, pa tudi mnogo brezbrižnih, ki je niso mogli ničesar razumeti in pomagati.

(Dalje prihodnjič)

Ljubezen

„Ljubim te!" — dejala sem,
„ljubim te!" — sem slišala odmev.
Je res, da ljubiš me?
Je res, da vrneš se?
Ljubi me in vrni se,
ker z mano —
srečen boš.

A. R.

O. H. LESLIE:

Nesrečno naključje

Na policijski postaji se takoj opazi, če je zrak gost. In tiste noči je bil zrak zelo gost. Captain Warner se je vsakih nekaj minut pojavil na vratih svoje pisarne in takoj nato spet izginil. Pri tem pa je napravil tako obupan obraz, kot da bi pričakoval izredno slabo novico. In slaba novica je bila stražnik Brennan. Ko se je Brennan končno vrnil s svojega obhoda, je odšel naravnost v šefovo pisarno, ne da bi pri tem pogledal svoje tovariše.

Ko je Brennan vstopil, se je Warner trudil, da bi si nadel čimbolj prijeten videz. Široko je razpotegnil ustnice in prišlecu ponudil stol.

„Samo mirno," je dejal ljubeznivo, kolikor je mogel. „To vendar ni prvič, da se je zgodilo kaj takega. In verjetno ne bo niti zadnjič."

Brennan je gledal v tla.

„Poglejte me, Tim," je dejal Warner. „Vem, da v zadnjem času ni šlo vse tako, kot bi si želeli. Najprej se je zataknilo pri napredovanju, potem težave doma... in zdaj še to..."

Stopil je od pisalne mize k Brennanu. „Tim, gotovo veste, da mi je vsak posamezen mož pri srcu. Hotel bi vedeti, kako je z njimi, kaj nameravajo..."

„Sami veste, kaj zdaj mislim," mu je Brennan segel v besedo.

„Da, vem. Toda motite se. Nihče vam ne bo ničesar očital zaradi tega, Tim. Na to se lahko zanesete. Opravljali ste le svojo dolžnost."

„Ste pravzaprav že kaj izvedeli? Iz bolnišnice, mislim."

„Ne še," je odvrnil Warner. Ponudil je Brennanu cigareto in, ko jo je ta odklonil, si jo je prižgal sam.

„Dobro potem, povetje torej, kako se je zgodilo in ničesar ne izpustite!"

Brennan je dvignil pogled in začel svojo zgodbo.

„Gotovo poznate mojo obhodno pot, captain. Ni ravno najslabši mestni predel. Toda ta navidezna mirnost skriva celo vrsto temnih poslov. V marsikateri izmed ljubkih, rdečih hišic so skuhali že zelo mračno godljo.

Bil sem na svojem večernem obhodu. Miren večer, kar je pač ob ponedeljkih sploh običajno. Preizkušal sem vrata trgovin v South Streetu in namenil sem se proti Vincent Avenue. Na vogalu se je podilo nekaj pobalinov, toda ni kazalo, da nameravajo početi neumnosti. Na mestu, kjer je prepovedano parkiranje, je stal tovornjak. Potem sem se prestopal tam okoli, da bi počakal lastnika in ga opomnil.

Proti pol 12. sem prečkal Hughes Street. Saj veste, tam pri veliki trgovski hiši. Zdelo se mi je, da sem videl nekoga, ki se je želel skriti v temi. No, pa sem si hotel vse skupaj pobliže ogledati. Takoj ko me je lump opazil, je nekaj vtaknil v torbo in izginil kot kafra. Jaz pa za njim in na naslednjem vogalu sem ga prijel.

Toda ko sva prišla do vogala — tam, kjer se na Hughes Streetu začnejo rdeče hišice — me je s komolcem sunil v trebuh in se mi iztrgal. Vem, da je bila moja krivda. Moral bi mu natakniti lisice, toda vtis sem imel, da je tako slaboten in zastrašen.

No vsekakor, tekel je po cesti navzdol, jaz pa za njim. Medtem se je kazalec pomaknil že na tričetrt na dvanajst in komaj da je bilo še kaj ljudi na cesti. Vpil sem mu, naj se ustavi, in potegnil revolver iz tulca. On sploh ni mislil na to. Nato sem ustrelil, seveda nad njegovo glavo. To ga še vedno ni ustavilo. Potem sem torej ciljal v noge.

(Nadaljevanje na 7. strani)

VABILO

Krotilec levov v kletki med levi, ko mu pride vratar povedat, da je prišel čevljar z računom: »Dobro, naj kar vstopi!«

BOJAZEN

Pred nevihto v gorah se dva turista takole pogovarjata. Prvi turist: »Ali se ne bojite nevihte v gorah?«

Drugi turist: »Ne, bojim se je samo doma, in sicer ženine.«

REVEŽI

»Obtoženi ste, da ste vrgli ženi v glavo lončeno skledo.«

»Da, gospod sodnik, ko smo pa taki reveži, da si porcelanaste ne moremo privoščiti.«

KVARTOPIRSKA

Kvartopirska družba sedi ob partiji kart. Pa vzklikne Janez:

»Miha, goljuf si, da veš!«

»Jaz že ne!«

»Kaj, da ne? Saj dobro vem, da ti nisem dal tega asa, ko sem delil karte!«

HVALISANJE

Mala Dragica se je rada hvalila, da so bogati. Ko je njen oče kupil kosilnico in kombi, je takoj stekla k sosedu in povedala:

»Mi imamo pa nov kombi in novo kosilnico!«

Takrat pa soseda reče: »Tudi mi bomo kupili kombi in kosilnico. In naše bo oboje novo, vaše pa bo že staro.«

Nato gre soseda v hlev krmit živino.

Dragica gre z njo. In ko vidi telička v hlevu, takoj reče: »Tudi mi imamo telička.«

Soseda pa ji odgovori: »Že res, toda naš teliček je več vreden kot vaš, ker je večji.«

Dragica pa nato doda: »Toda naš teliček je bolj nov kakor vaš!«

IVAN CANKAR: **24**

Na klancu

Zdrznil se je, pogledal je naokoli in zdramile so se mu oči, materin glas jih je bil zbudil... Žalostna pokrajina, kolikor daleč je segel pogled; blatna cesta, sivo nebo — samota in žalost vsenaokoli.

„Zdaj še nisva na pol poti, — kako se vleče cesta, kadar je blato... Zadnjič sem hodila domov, pa je bila pot za polovico krajša."

„Ali si truden, Lojze?"

„Nič nisem truden."

Truden je bil in težko je hodil; pot se mu je zdela brez konca; še od prejšnjega dne, ko je bil premeril isto pot iz mesta, so mu bile noge ožuljene in skelele so ga.

„Ali ste vi kaj trudni, mati?"

„O, nisem trudna — kaj pa bi bilo, ko bi bila trudna že zdaj."

Tudi ona je bila trudna in, če se je ozrla po poti, ki se je vila v neizmerno daljavo, jo je obšel strah in stopila je hitreje, kakor da bi hotela preskočiti z enim samim korakom dolgo dolino, ki se je vlekla od holma do holma. Toda samo život se je nagnil, noge pa so stopale trudno in enakomerno kakor prej.

Megla se je bila vzdignila, sivi oblaki so viseli na nebu in pršilo je.

„Ali imate denar za ves dolg?" je prašal Lojze in poznalo se mu je, da je skrival to vprašanje že dolgo, že od prejšnjega večera, pa si ni upal izpregovoriti, ker se je bal, da bi mati ne odgovorila: „Saj bo dovolj polovica; naj potrpi, Bog se usmili!"

„Vse imam, Lojze, nič ne skrbi!"

Lojze je stopil hitreje in bolj veselo.

„Če bi imeli denarja, mati, bi šel stran od tam... samo da bi šel stran od tam, pa bi bilo vse dobro."

„Še malo potrpi, Lojze, se bo že izpremenilo..."

Spet mu je leglo na srce grenko in trudno in obraz je dobil tisti starikavi in prezgodaj resni izraz, ki ga je poznala Francka na moževem obrazu.

„Jaz mislim, mati, da se nikoli ne bo izpremenilo."

„Le potrpi malo... ne smeš tako govoriti, greh je... Če misliš, da se nikoli ne bo izpremenilo, pa se res ne bo izpremenilo; ne smeš tako misliti..."

Oba sta bila že do vrha oškropljena od blata; mati je malo postala, da bi se oddahnila, toda bala se je, da bi Lojze ne videl njene utrujenosti in stopila je hitro. Toda Lojze je videl in tudi njega so zabolele noge, sedel bi, odpočil bi si malo.

„Ali ste trudni, mati?"

„Saj bova že kmalu na pol poti, le hitro stopiva..."

„Če ste trudni, mati, sedite malo na kanton!"

V enakih ozkih presledkih so stali na obeh straneh velike ceste kantonski kamni, ki so počivali na njih siromašni popotniki, kadar je bila cesta blatna in trava razmočena.

Mati in Lojze sta si sedla nasproti in sta morala govoriti glasneje, da sta se razumela.

„Ali je Tone kaj pisal?"

„Nič ni pisal. Šel je stran od tam, ne vem, kje je."

„Pa oče?"

„Nič."

Sedela sta komaj minuto in sta nadaljevala pot; noge so bile še bolj težke in neokretne nego prej, bile so kakor lesene in se niso hotele pregibati v kolenu. Hodila sta zdaj že po ravnini, ki se je razprostirala prav do Ljubljane. Na levi so se še zmerom vzdigali nizki holmi, ki so stopali polagoma zmerom bolj v stran ter se izgubljali v daljavo. Skoro na vsakem je bila majhna bela cerkev; ko je zvonilo sedem, se je Lojze odkril in molila sta naglas; v samoti se je glasila molitev čudno in žalostno, kakor dolgočasno romarsko petje.

Sredi pota je stala ob cesti gostilnica, kjer so se ustavljali vozniki. Nobenega voza ni bilo pred njo; gostilničar, póstaren človek s prijaznim obrazom, iz katerega so mežikale dobrodušne oči, je stal na pragu; vstal je bil šele najbrž in je šel pogledat po vremenu.

„Stopiva notri, Lojze, kaplja slivovca te bo pogrela."

Gostilničar je pozdravljal že od daleč.

„Kam pa? V Ljubljano?"

„Fant je vaš sin, seveda?"

„Moj sin; študent!"

„A, študent, glejte!"

Postavil je na mizo žganje in pol hleba belega kruha.

„Pa se dobro uči?"

„Dobro... da bi bilo samo učenje!"

„Skrbi ima človek, seveda!... Študiranje stane, stane!"

Prišla je v izbo gostilničarjeva hči, trinajstletno dekletce; velike rjave oči so gledale bistro in veselo, drobni obraz je bil zelo nežen in skoro prebel, kakor da bi bila vzgojena v težkem mestnem vzduhu. Lojze se je ozrl nanjo in bilo ga je sram, da je bil tako siromašno oblečen — sam ni vedel zakaj.

„Prinesi no — pot je še dolga — prinesi no, Ančka, malo mesa, malo gnjati!"

„Sva že zajtrkovala, ko sva šla od doma... kavo..."

„Zaradi študenta, naj jé fant, ko je mlad, bo bolje študiral... Veste, tudi jaz sem imel študenta —"

V njegovem sladkem smehljaju se je prikazalo hipoma nekaj grenkega, toda šlo je hitro mimo.

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 17. oktobra: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

PONEDELJEK, 18. oktobra: 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Ljudske viže — L. Detela: Podoba sodobnega slovenskega pesništva.

TOREK, 19. oktobra: 09.30—10.00 Land an der Drau — dežela ob Dravi. — 13.45—14.30 Celovški radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 20. oktobra: 13.45—13.30 Celovški radijski dnevnik — Rekli so...

ČETRTEK, 21. oktobra: 13.45—13.45 Celovški radijski dnevnik — Slovenski samospevi — Pomenek z gostom.

PETEK, 22. oktobra: 13.45—14.45 Celovški radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 23. oktobra: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 17. oktobra: 15.00 Virginijin lov na moške; samozavestne predstave o emancipaciji žensk — 17.00 Peter in volk; glasbena pravljica Sergeja Prokofjeva — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Glasba ustvarja dobro voljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Mačja steza, film Hermanna Sudermanna — 21.55 Slovo od zahodnih dežel — prihaja tretja Cerkev; teološki pogovor — 22.40 Poročila.

PONEDELJEK, 18. oktobra: 9.00 Za otroke v predšolski dobi — 9.30 Usmerjeno gospodinjstvo — 10.00 Gost pri Lernetu Holeniji (TV v šoli) — 10.30 Drugi mož; prebrisana goljufija s psihološkimi poudarki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 V kraljestvu divjih živali — 18.25 ORF danes — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Šport — 20.50 Nastop v Manhattnu: Mož z bombo — 21.35 Poročila.

TOREK, 19. oktobra: 9.00 Za otroke v predšolski dobi — 9.30 Uvod v fiziko — 10.00 Kemija: sodobne metode v analizi — 10.30 Pekel ob reki; mlad Teksanec v sporu med rodom in vzgojo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Spannagl & sin: Reklama za glasbo — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Kdor trikrat laže; noben kviz za lahkoverneže — 20.50 Umetnost je preživeti: Madžarska, 20 let po uporu (1. del) — 21.35 Hiša na lepem kraju: Pregnan — 22.20 Poročila.

SREDA, 20. oktobra: 9.30 Kmetijstvo danes — 18.00 Tako gospodari zidarski obrat — 10.30 Virginijin lov na moške (ponovitev) — 17.00 Vstop prepovedan — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Diana: Vse za nič — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Kralj torerov; melodrama o slavnem matadorju — 22.00 Umetnost je preživeti: Madžarska, 20 let po uporu — 22.45 Poročila.

ČETRTEK, 21. oktobra: 9.30 Poštena prodaja — 10.00 Obraz stoletij (TV v šoli) — 10.30 Kralj torerov (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Mladenka pade z neba (3) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Operni vodič: Marcel Prawy razlaga opero Carmen — 20.15 Carmen; opera v 4 dejanjih Georgesa Bizeta — 23.00 Poročila in šport.

PETEK, 22. oktobra: 9.00 Za otroke v predšolski dobi — 9.30 Igra — podlaga za življenje — 10.00 Cerkev ali garaža; zidava cerkva danes — 10.30 Poseben prijem — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Derrick: Na lastno pest — 21.05 Draga Avstrija — 22.05 Trije mušketirji (2. del) — 23.40 Poročila.

SOBOTA, 23. oktobra: 15.10 Tajna grofica; šaloigra o usodni zamenjavi — 16.45 Beri z nami — 17.00 Športni ABC — 17.30 Black Beauty — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.55 Šport — 20.15 Na tekočem traku; z Rudijem Carrellom — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Cooganovo veliko varanje pomožni šerif iz Arizone lovi razbojnika iz New Yorka — 23.40 Poročila.

2. PROGRAM

NEDELJA, 17. oktobra: 17.15 Obzorja — 18.00 Popscope — 18.30 Pursued (Zaslodovan); moški išče preteklost — 20.05 Enciklopedija — 20.15 Prizma — 21.55 Umetnost stoletja — 22.45 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 18. oktobra: 17.30 Uvod v fiziko — 18.00 Angleščina — 18.30 Ob, veletok v Sibiriji (II) — 20.00 Hiša na lepem kraju: Pregnan — 20.50 Svet knjige — 21.35 Čas v sliki 2 — 22.05 Luknja v vratih; psihološki film.

TOREK, 19. oktobra: 17.30 Kmetijstvo danes — 18.00 Angleščina — 18.30 Na otoku živiš dlje — 20.00 Družina Semmeling (3) — 21.40 Čas v sliki 2.

SREDA, 20. oktobra: 18.00 Francoščina — 18.30 Svet knjige — 19.30 Obraz stoletij (6): Nastanek Evrope — 20.00 Teleobjektiv: Claus Gatterer — 20.45 Montreux 1976: Norveška je dobila prvo nagrado — zlato odličje — 21.25 Čas v sliki 2 — 22.00 Filmi Charlija Chaplina.

ČETRTEK, 21. oktobra: 17.30 Igra — podlaga za življenje — 18.30 Otok, ki se imenuje „nevarnost" — 19.30 Zidava cerkvá danes: Cerkev ali garaža — 20.00 Posebni prijem — 21.25 Čas v sliki 2.

PETEK, 22. oktobra: 18.00 Nemščina — 18.30 Nekaj časa kot menih — 19.30 Šolska skupnost — celica demokracije — 20.00 Izzivanje človeštva — iskanje jutrišnjega sveta — 20.45 Nova — 21.05 Trailer — 21.50 Čas v sliki 2 — 22.25 High Chaparral: Mehika, Mehika.

SOBOTA, 23. oktobra: 15.00 Igra — podlaga za življenje — 16.00 Koncertna ura — 17.00 Draga Avstrija — 18.00 Kavarna Hungaria (6) — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Govoriti in pustiti govoriti — 20.00 Galerija — 22.05 Jazz; berlinski festival.

Nesrečno naključje

(Nadaljevanje s 6. strani)

Sam ljubi Bog ve, od kod se je prikazal drugi človek. Verjetno je prišel naravnost izza vogala ali kaj takega. Lahko tudi, da je slišal strele in je bil samo radoveden. Tega preprosto ne morem povedati, captain.

Torej moj strel je zgrešil prvega in zadel drugega. Za trenutek sploh nisem vedel, kaj se je zgodilo. Ko sem končno spet lahko mislil, je mož že udaril ob pločnik, moj lump pa jo je pobrisal za vogal. Zdaj sem imel dvoje na izbiro. Naj mu ostanem za petami ali naj se najprej pobrigam za ranjenca?

Veste že, kaj sem potem napravil. Pustil sem malega odvihrati in tekel pogledat, če lahko kaj storim za moža, ki sem ga pomotoma ustrelil. Krogla se mu je ustavila v prsih, kazalo je hudičevo slabo. Najprej sem poklical rešilni avto, potem pa sem se zglasil tu pri vas. To se je torej zgodilo, captain."

Warner je položil roko Brennanu na ramo.

„To se pripeti, Tim," je dejal pomirjajoče. „Nihče vam ne bo ničesar očital, saj to veste. Dober uslužbenec ste. Trdni ste. Ko se zaveste svoje dolžnosti, ni za vas nobenih ovir več. Nekoč boste postali pomemben mož v našem uradu. Pri tem se ni nič spremenilo, niti najmanj."

Zazvonil je telefon. Warner je dvignil slušalko in pazljivo prisluhnil. Trudil se je, da bi napravil čim bolj neprodiren obraz. Ko je slušalko odložil na vilice, je dejal: „Da, mož je umrl. Imenoval se je Arthur Grant."

Okoli dveh je stražnik Brennan prišel domov. V kuhinji je pri skodelici hladnega čaja sedela njegova žena, čedna ženska pri tridesetih, in čakala nanj.

„Si že slišala?" je pohlevno dejal Brennan.

„Slišala sem že!"

Z vzdihom je vstala in postavila skodelico na kamnito ploščo pri pomivalniku. Možu ni ponudila čaja, pač pa se je vrnila k mizi, spet sedla in sklenila roke na kuhinjski krpi.

„Mrtev je, kajne?"

„Da," je odgovoril Brennan.

„Kako se ti je to spet posrečilo, Tim," je dejala grenko. „Nekoč te moram pustiti, bolj si prekanjen, kot bi si mislila."

„Pusti me na miru, Susan!"

„Kdo je bil torej lopov, s katerim si sklenil kupčijo. Kaj si mu dal za njegovo prikupno vlogo? Svojo policijsko zaščito?"

„S teboj se mi ne da govoriti o tem."

„Oh, ti si pa zares prekanjeno začel. Poizvedel si, kje Arthur stanuje in kdaj zvečer prihaja domov. Potem si si izmislil še ves žalostni teater. Ubil si ga, Tim. Na vesti ga imaš."

„Pogosto sem te svaril," je počasi dejal Brennan. „Oba sem vaju svaril. Meni ne more nihče tako hitro do živega." Zviška je sedel na stol pri mizi.

„In sedaj hočem svoj čaj," je dejal grobo.

Najprej mu ni hotela ustreči, potem pa se je domislila nečesa drugega. „Da, Tim, takoj," je dejala ponižno in stopila proti štedilniku.

Obiščite galerijo Wernerja Berga!

VRNIL MU JE

Stric: »Jurček, zakaj nočeš pomagati očetu pri sekanju drv?«

Jurček: »Zato, ker mi tudi on noče pomagati pri domačih nalogah!«

Kova Küchen

- **direktna prodaja k cenam proizvodnje**
- **tukaj načrtuje in izdeluje strokovnjak vašo kompletno kuhinjo**
- **od ponedeljka do petka odprto brez odmora od 8. do 18. ure; v sobotah od 8. do 12. ure.**

PROSTORI ZA OGLED IN RAZSTAVLJANJE V TOVARNI: PODJERBERG / ST. KATHREIN Pošta Škofiče / Schlefling
Telefon 0 42 74 - 29 55 18

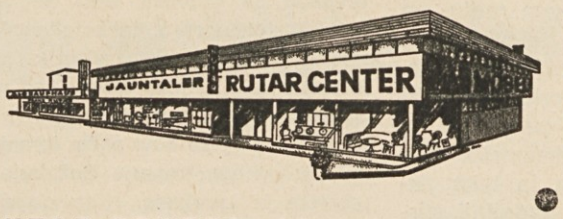

RUTAR-CENTER

- **ugodno dobavi**
- **in hitro na dom**
- **dostavi**

RUTAR CENTER, A-9141 Dobrla vas
Eberndorf, telefon 0 42 36 - 381

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 84 3 58. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Žrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

„— pa mi je umrl fant, ubožec. Tih je bil in priden... no! Kadar pride vaš fant mimo, naj se le oglasi pri meni. O Božiču, kadar gredo na počitnice, jih je zmerom polno pri meni, do noči ostanejo in zelo veselo je... Tako, Ančka! Le jej, fant, s praznim želodcem se ne da študirati!"

Francka in Lojze sta jedla, dokler ni bil krožnik prazen, gostilničar je stal poleg in je govoril. Prijetno mu je bilo, če je videl človeka v izbi; zdaj ko je bila železnica, je prihajalo mimo malo vóz in hiša je stala na samoti, tako da se je izgubilo vanjo samo ob nedeljah par kmetov iz bližnjih vasi. Premožen kmet je bil in daleč naokoli je bila zemlja njegova. Po smrti žene in sina mu je bilo zelo dolgčas in žalost ga je napravila nekoliko otročjega.

Ko sta odhajala, se je Lojze ozrl; na pragu je stala gostilničarjeva hči in nekaj se mu je zganilo v srcu; hodil je laže in misli so mu bile bolj vesele; bilo mu je, kakor da bi bil doživel nekaj zelo lepega.

Cesta je držala skoro v ravni črti po ravnini; ni se moglo videti do konca, do ovinka; drevje, ki je raslo ob cesti v dolgih presledkih, se je v daljavi stikalo; in tam v megli, zelo daleč, se je vzdigalo nekaj sivega; Lojze je spoznal ljubljanski grad, zdelo se mu je celo, da vidi na grebenu dolgo vrsto mladih dreves. Toda kmalu se je spet vse zavilo v meglo, ki se je valila ob obzorju in spet samota povsod, prostrani travniki, mali gozdiči, nerodovitno močvirje. Ko sta bila stopila iz krčme, sta bila vesela in zdelo se jima je, da bo zdaj pot kmalu pri kraju; cesta pa se je vlekla neizmerno, če sta se ozrla nazaj, je bila krčma še čisto v bližini, kakor da bi bila storila šele par korakov; a noge so bile že trudne, od sedenja še bolj neokretne in trde.

„Saj ne bo nikoli konca!" je zdihnila mati.

„Morda pride kakšen voz," je odgovoril Lojze in se je ozrl nazaj.

Prihajal je od daleč kmečki voz, dva konja sta bila vprežena in vozil je hitro, tako da je škropilo na obe strani prav do jarka.

„Morda naju vzamejo gor," je dejal Lojze. „Že večkrat so me vzeli... voz je prazen, seveda naju vzame."

Kmet je sedel sam spredaj in je gonil neprestano; zadaj so ležale vreče in so poskakovale, ko se je voz tresel in zibal.

„Ali bi naju ne vzeli gor?" je zakričal Lojze.

Stala sta ob cesti in oškropilo ju je po obleki in po obrazu; voz je švignil mimo, komaj sta ga še videla. Stopala sta molče dalje in šele čez dolgo je izpregovoril Lojze.

„Bova pa hodila, saj ni več daleč."

Mati je molčala — zelo daleč je še bilo, a utrujenost je legla že na ves život in noge so se premikale kakor zamrle, ni jih čutila. Tudi glava je bila težka in brez misli, oči so gledale zaspano. Hodila sta vštric, sključena, oškropljena od blata in nista izpregovorila skoro besede, dokler nista prišla do ljubljanske mitnice... V samoti in tišini so se vrnile Lojzetu sanje, ki se je bil prej nenadoma predramil iz njih... Peljal se je domov v kočiji, z dvema paroma konj; po veliki cesti se je vozil, zato da bi videl vse tiste kraje, ki je hodil časih mimo ves ubog in lačen; ustavil je voz pred krčmo sredi pota in krčmarjeva hči je stala na pragu ter je gledala nanj z začudenjem in radostjo, ko je bil tako gosposko oblečen...

„Mitnica se že vidi od daleč!" je izpregovorila mati in Lojze se je zbudil. Zbudil se je in spet je bil na blatni cesti, glava je bila takoj spet polna grenkih misli — tam je mesto in tam je spet tisto strašno življenje; tuja izba, kjer ne sme trdo stopiti, ne naglas izpregovoriti in kjer gledajo nanj srepe, hudobne oči.

„Kmalu bova tam," je odgovoril malomarno.

Pri mitnici si je obrisal ob travi čevlje, da bi ne hodil v mesto ves blaten. Kmalu sta prišla z velike ceste na tlak, na mestne ulice. Vozovi so ropotali mimo, hiše so stale zmerom bolj gosto na obeh straneh in zmerom bolj gosposke so bile. Prej se je zdela Lojzetu pot brezkončna, ali zdaj je bila čudovito kratka, ulice so se vrstile za ulicami, kakor da bi švigale mimo; že je bil tam leseni most, že je zavila pot navzgor proti stanovanju. Hodila sta zmerom bolj počasi, kolikor bliže sta prihajala. Pred hišnimi vrati sta postala. „Gor morava!" je rekla mati in šla sta počasi po veži, po stopnicah, po mostovžu. Ko sta bila pred durmi, je prijela mati za kljuko, ozrla se je na Lojzeta in je odprla, počasi in oprezno, kakor prihaja tat v prazno izbo in se ozira s pozornimi in plašnimi očmi, noge še na pragu, samo život sklonjen, tako da bi lahko brž zaprl duri in izginil, če bi zašumelo v kotu. Gospodinja je bila v kuhinji, pogledala je in ni pozdravila. „Dober dan, gospa!" je rekla Francka še med durmi, „prinesla sem vam, kar smo vam dolžni. Ne jezite se nikar, da ste morali malo čakati." — Gospodinja je napravljala testo za štruklje in se ni ozrla, ko je govorila. „Veste, ljuba žena, jaz ne maram takih sitnosti. Če ne more plačati ob pravem času, pa naj si prebere; dobim študentov, kolikor jih hočem, on pa ne bo kmalu našel gospodinje, ki bi imela toliko potrpljenja." — Mati je izvlekla denar in ga je naštela na mizo; gospodinja je pogledala postrani, preštela je z enim samim pogledom in se je spet obrnila k svojemu opravilu. „Pa tudi fant ni več tak, kakor je bil; potuhnjen je in laže. Zadnjič, v nedeljo, je dejal, da pojde k litanijam, pa so ga videli zunaj v gozdu. Boste videli, da ne bo nič iz njega!"

(Dalje prihodnjič)

Gonja proti Slovencem

(Nadaljevanje s 1. strani)

nje je ozemeljsko vprašanje!“ S tem je Feldner seveda jasno začrtal zid skozi Koroško. Na eni — sončni — strani zidu tisti, ki se borijo proti „slovenski Koroški“, na drugi — senčni — strani Slovenci in njihovi prijatelji. „Korošci! Rojaki! Pozivamo vas, da se izpoveste 14. novembra v volivni celici o svojem materinem jeziku! Korošci, vse vas pozivamo: Odprite 14. novembra pot resnici! Prekrižajte laž! Laž o slovenski Koroški! Koroška potrebuje jasnost! Jasnost o številu tistih, ki se svobodno izpovejo k slovenstvu, ki s tem zahtevajo manjšinske pravice. Korošci! Od vas pričakujemo jasno odločitev!“ Povsem jasne so bile tudi Feldnerjeve besede. Slavje 10. oktobra na celovškem sejmišču je bilo eno samo obračunavanje s Slovenci, s tistimi, ki so Slovencem naklonjeni in jih podpirajo, ena sama propaganda za 14. november: „Kdor se čuti nemškega Korošca, prekriža samo nemščino!“

„Zahtevamo, da naj bo izid štetja 14. novembra podlaga ne samo za krajevne napise, ampak tudi podlaga za uradni jezik in jezik na sodiščih. Tudi za pospeševalne ukrepe v prid Slovencem po določilih zakona o narodnih skupnostih mora biti izid štetja podlaga!“ Kdor zna brati in razume nemško, se sprašuje, kaj naj potem pove naslednji Feldnerjev stavek: „Das Ergebnis der Zählung ist selbstverständlich ohne Bedeutung für die auch künftige absolute Gleichbehandlung der Slowenen in Kärnten.“ (Izid štetja je seveda brez pomena za popolnoma enako ravnanje s Slovenci na Koroškem tudi v prihodnosti.“)

Vindišarji na strani Heimatdiensta

Heimatdienstovsko prireditev — z ostrimi izpadi proti Slovencem se je odlikoval tudi voditelj vseh koroških „vindišarjev“ podpredsednik heimatdiensta dr. Valentin Einspieler — je bila jasna izpoved za „nemško“ Koroško. „Vindišarski kmet iz Roža“ Albin Petschnig je obljubil v imenu „vindišarjev“ zvesto, da bodo „vindišarji“ seveda zapisali nemščino kot materinščino. Kajti „vindišarji“ se odločajo vedno za Koroško (DIE WINDISCHEN, wie immer, ein JA für KÄRNTEN). Tako je tudi razumljivo, da za Slovence ni bilo prostora ne kot poslušalce ne kot snemalce.

Zid, ki obdaja „nemško“ Koroško, jim je zaprl dostop.

Ignac Domej vodi listo „Skupnost južnokoroških kmetov“

Z zborovanjem v ponedeljek, 11. oktobra 1976, v celovški Delavski zbornici se je tudi Skupnost južnokoroških kmetov vključila v volilni boj za pridobitev mandatov pri volitvah za občni zbor Kmetijske zbornice novembra letos.

Zborovanja so se udeležili kmetje domala iz vseh krajev dvojezičnega ozemlja. Potrdili so sklep obeh slovenskih kmečkih zvez, da nastopita pri letošnjih kmečkozborskih volitvah spet pod imenom Skupnosti južnokoroških kmetov. Za nosilca liste so izvolili Ignaca Domeja iz Rinkol. Na listi pa so tudi A. Krušic iz Velinje vasi, Ludvig Lesjak iz rožeške občine, Feliks Wieser st. iz Slov. Plajberka in drugi politično delavni kmetovalci.

O poteku tega zborovanja vam bomo v prihodnji številki NT podrobneje poročali.

Bo možen sprejem slovenske TV?

Kot se je zvedelo, se je deželni glavar Wagner pogovarjal s koroškimi pisatelji o možnostih sprejema slovenske TV na Koroškem. Wagner je celo pozdravil, kot se je zvedelo, če bi bila taka kulturna izmenjava možna. Če ne bo kakih tehničnih težav — in po mnenju strokovnjakov ljubljanske RTV jih ni — bodo v kratkem postavili na Karavankah pretvornike in tako omogočili na Koroškem sprejem slovenske TV. Wagner je celo omenil, da bi taka izmenjava utegnila odstraniti razne predsodke in da bi tako tudi ugodili zahtevi helsinške konference po zboljšanju kulturnih stikov in svobodnem obveščanju. Wagner je seveda tudi zahteval, naj bo omogočen prebivalcem SR Slovenije sprejem avstrijske televizije. Morda se na Koroškem še ni tako močno razneslo, da je sprejem avstrijske TV možen daleč na Hrvaško.

Upamo, da se bo po tej Wagnerjevi izjavi le nekaj premaknilo na boljše in da bo koroškim Slovencem končno omogočen sprejem ljubljanske TV. Ob tem seveda ni razrešena avstrijska TV obveznost, da bo tudi začela s posebnimi oddajami v slovenščini. (Glej tudi dokumentacijo o tozadevnih prizadevanjih slovenske TV, ki smo jo objavili v NT 37/9. 9. 1976 in 38/16. 9. 1976).

Osvobodilni boj Kurdov v Iraku

Kurdski osvobodilni boj se nadaljuje. V iraškem delu Kurdistana so se obnovili boji z vso srditostjo. Bagdadska vlada je namreč začela načrtno uničevati kurdski narod. Kurde nasilno preseljujejo na iraški jug, v Kurdistanu pa naseljujejo Arabce. Tudi v Turčiji, kjer ne priznavajo Kurdov, ampak govorijo samo o gorskih Turkih, se vrstijo spopadi med Kurdi in Turki. Usoda Kurdov v Iranu ni veliko boljša. Doslej se ni zganila še nobena mednarodna organizacija, ki bi opozorila na tragedijo tega junaškega naroda. Pač zaradi tega, ker se nihče ne upa zameriti ne Arabcem ne šahu zaradi ljubega petroleja. Kurdi so indoevropski, Perzijcem soroden narod, ki je pretežno muslimanske vere.

Most prijateljstva med sosedoma

(Nadaljevanje s 3. strani)

smo tudi v matični domovini in po vsej Sloveniji in Istri. Še posebej dobro sodelujemo s predstavniki madžarske manjšine v Sloveniji. Predvsem njihov način oziroma model dvojezičnega šolstva nas je prevzel. Tudi sami bi ga radi tako organizirali.“

Radio in TV Koper

Posebno mesto zavzemata zaradi svoje namembnosti med člani italijanske narodnosti na obali prav ta dva medija. Radio Koper je začel delovati 25. maja 1949. Njegovo ustanovitev so narekovale posebne politične razmere. Radio Koper je prav kmalu postal glasnik zgodovinske opredelitve tukajšnjega prebivalstva. Razvoj in nastanek programa v italijanščini je po besedah Manila Vidovicha narekovala povsem demokratična zahteva — omogočiti italijanski narodnostni skupnosti v Jugoslaviji tudi prek tega množičnega medija najširše in kar najbolj pestro obveščanje v materinščini. Italijanski program je izdelan na načelu celodnevnega sporeda. Skupaj ima radio Koper dnevno 13 ur programa v italijanščini. Še posebej so na radiu ponosni na svoje šolske oddaje, ki so že dobile vrsto priznanj.

Ennio Opassi, urednik italijanskih oddaj na koprskem radiu, pa je spregovoril tudi o televizijskem sporedu za Italijane. Poudaril je, da ima TV Koper približno štiri ure vsakodnevnega programa v italijanščini. Tudi programska shema koprske televizije je tako zastavljena, da ustreza nadaljnji afirmaciji manjšinske kulturnopolitične dejavnosti. Pa ne samo to. Zastavila si je tudi cilj posredovati aktualna dogajanja slovenski manjšini v Italiji. To gotovo priča o dobrih in prijateljskih vezeh obeh manjšin. Oddaja „Odprta meja“ je med našimi rojaki v Italiji vzbudila veliko zanimanja. Zato ne pravijo zaman na koprski televiziji, da postavljajo most prijateljstva.

(Žare Rojc, Večer)

OB DRŽAVNEM PRAZNIKU

vabi Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ na

KONCERT

ki bo v ponedeljek, 25. oktobra 1976, ob 20. uri v farni dvorani v Železni Kapli.

Prisrčno vabljeni od blizu in daleč!

šport - šport - šport - šport

Slovenski atletski klub premagal krizo?

Dočim se 2. moštvo SAK še ni ustalilo, v nedeljo ni nastopilo proti 2. moštvu iz Metlove, ker je prišlo premalo igralcev, se je 1. moštvo Slovenskega atletskega kluba predstavilo občinstvu v Metlovi z odličnim nogometom, zlasti v 2. polčasu. Obramba in sredina sta igrali odlično, le v napadu še ne teče kot bi moralo. Vsak napadalec rabi 4—5 prilik, preden je uspešen. Najboljši napadalec je slej ko prej mladi Hobel, ki je dal spet gol sam, drugega pa pripravil, tako da ga je Folti Waldhauser z lahkoto poslal v mrežo. Vrata je tokrat sigurno branil 2. vratar SAK, Janko Malle, ker je bil Beton zadržan. V tej tekmi se je pokazal pri SAK že novi način igranja — šola izvrstnega trenerja Božidarja Jovičeviča iz Ljubljane. Hitro oddajanje in dolge podaje, ki jih je zlasti izkoristil Gusti Zablatnik, so razorožile nasprotnika. Tekma se je končala 2:1 za SAK. Omeniti je tudi treba, da so igralci Metlove rešili vrata kar 5 krat na golovi črti.

Postava SAK: Malle; J. Pandel, Hribar, Woschitz, Lampichler; M. Pandel, H. Wieser, (Rogl), Zablatnik; K. Blajs, (F. Waldhauser), Hobel, Fera.

Lestvica 1. D skupine po 8. kolu:

1.	Maria Rojach	8	5	0	3	20:11	10
2.	Kotmara vas	7	5	0	2	13:9	10
3.	Št. Štefan	6	4	1	1	12:7	9
4.	Trnja vas	7	4	0	3	16:13	8
5.	Slovenski AK	7	2	3	2	10:6	7
6.	Tinje	7	2	3	2	7:7	7
7.	Šmihel/L.	8	2	3	3	15:18	7
8.	Klopinj	6	2	2	2	9:9	6
9.	Union Neca	8	2	2	4	11:15	6
10.	DSG Borovlje	7	2	1	4	3:16	5
11.	Metlova	7	1	1	5	5:10	3

MLADINCI SAK OSVOJILI 1. TOČKO

Prvo točko so si osvojili mladinci SAK v nedeljo v igri proti Št. Vidu. Zmaga bi bila lahko v rokah Slovencev, če bi mogli nastopiti polnoštevilno. Žal pa so morali igrati samo z devetimi nogometaši. Zato pa je remi še bolj pomemben. Upamo, da bo šlo sedaj tudi pri mladincih navzgor.

Kapetan 1. moštva SAK Marjan Pandel je glavna opora svojega moštva in se vozi vsako nedeljo z Dunaja na tekme.

KDAJ IGRAJO MOŠTVA SAK?

SAK I igra v soboto, 16. oktobra, ob 15. uri proti Trnji vasi (Annabichlu), na Košatovem igrišču v Celovcu.

SAK II bo igral z istim moštvom v soboto, 16. oktobra, ob 13. uri na Košatovem igrišču.

Mladnci SAK igrajo v nedeljo, 17. oktobra, ob 15.30 z SV Št. Vidom ob Glini, na Košatovem igrišču v Celovcu.

ŠMARJETA — SELE 1:0 (0:0)

Kar so Selani pričakovali, to se je tudi uresničilo. V Šmarjeti jih je premagalo tamkajšnje moštvo z 1:0. Kako je prišlo do tega poraza, zato je možnih več odgovorov. Od vsega začetka je bila napolnjena vsa atmosfera z političnim duhom. Tako je bilo slišati tudi, da igra Avstrija proti Jugoslaviji itd. Drugi vzrok pa je bilo moštvo iz Šmarjete, ki je igralo tako surovo, da Selani sploh niso našli ritma. Tako je pokazal sodnik, ki je vodil tekmo na zelo pretkan način proti Selanom, kar sedemkrat rumeni karton — zato pa nobenega rdečega. Vse proste strele Selanov pa je preložil v bližino kota, odkoder ni bil možen noben direktni strel. Krivi pa so tudi Selani sami, ki proti temu surovemu načinu Šmarječanov niso našli nobene poti, da bi prišli kljub temu do uspeha. Edini gol je padel v 49. minuti. Pridni so bili tokrat selski mladinci. Premagali so Šmarjeto s 3:0. Gole so dali Peter Olip 2 in tudi Mak.

Kljub porazu so Selani zasedli vrh lestvice.

- **Selani igrajo v soboto, 16. oktobra,**
- **ob 15. uri doma s Krivo Vrbo.**
- **Mladinci igrajo v nedeljo, 17. oktobra, ob 11. uri, prav tako doma**
- **s Krivo Vrbo.**

PRODAM

TRAKTOR **„DEUTZ-DIESEL 11 Ps“** s kosilnico, ki je dobro ohranjena za 15.000.— šilingov.

Naslov: Hajnžič Lado, Rebrca 30, 9133 Miklauzhof ali tel.: 0 42 22 - 701 35 31.

14. novembra se ne bomo zapisali za Slovence!

Izbrali bomo eno izmed naslednjih možnosti:

- **ZAPISALI BOMO DRUG JEZIK**
- **ODDALI PRAZNO GLASOVNICO ALI PRAZNO KUVERTO**
- **ALI PA BOMO SPLOH OSTALI DOMA**